

„OTDK- dolgozat”

2015

Sok van a rovasodon!?

Kézirat lezárása: 2013. november 19.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
<u>1. BEVEZETÉS</u>	<u>1</u>
<u>2. ADÓTÖRTÉNELEM.....</u>	<u>3</u>
<u>3. VÉGREHAJTÁS</u>	<u>6</u>
3.1 Törvényi szabályozás	8
3.2 A végrehajtás formái	9
3.2.1 Bírósági végrehajtás	9
3.2.2 Közigazgatási végrehajtás.....	9
3.2.3 Közvetlen végrehajtás.....	9
<u>4. A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA</u>	<u>10</u>
4.1 Az eljárás megindításának feltételei	12
4.1.1 Külső megkeresésre indított végrehajtás	12
4.1.2 A végrehajtás megindításának akadályai	15
4.2 A végrehajtási eljárás megindítása	18
<u>5. VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK.....</u>	<u>19</u>
5.1 Fizetési felszólítás	20
5.2 Végrehajtási átvezetés	20
5.3 Hatósági átutalási megbízás (inkasszó)	20
5.4 Jövedelemből való letiltás.....	22
5.4.1 Letiltás alól mentes juttatások.....	23
5.5 Ingófoglalás.....	24
5.5.1 A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak	26
5.5.2 Lefoglalható ingóságok	28
5.6 Ingatlanfoglalás	35
<u>6. JOGORVOSLATOK AZ ADÓVÉGREHAJTÁSBAN.....</u>	<u>37</u>
6.1 Végrehajtási kifogás	37
6.2 Fellebbezés.....	38
6.3 Igényper	40

<u>7.</u>	<u>A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS VÉGKIFEJLETE</u>	<u>42</u>
7.1	A mögöttes felelősség.....	42
7.2	Behajthatatlanná minősítés	43
7.3	Megszüntetés.....	44
7.3.1	Elévülés.....	45
7.3.2	Felszámolás	46
<u>8.</u>	<u>A PRIMER KUTATÁS BEMUTATÁSA.....</u>	<u>48</u>
8.1	A kutatás logikai algoritmusa	49
8.2	Hipotézisek megfogalmazása.....	50
8.3	A kutatás eredményének részletes bemutatása	50
8.4	Hipotézisek vizsgálata	55
<u>9.</u>	<u>ÁTTEKINTÉS</u>	<u>60</u>
	<u>Rövidítés jegyzék:</u>	<u>61</u>
	<u>Irodalomjegyzék:</u>	<u>62</u>
	<u>Mellékletek:</u>	<u>64</u>
	<u>Végjegyzet</u>	<u>69</u>

Ábrajegyzék:

1. ábra: Szekunder kutatás logikai algoritmusa
2. ábra: Adóbevételek és a végrehajtás bevételekre gyakorolt hatása
3. ábra: A végrehajtáshoz vezető „út” logikai algoritmusa
4. ábra: NAV végrehajtások száma
5. ábra: A végrehajtási eljárást szemléltető logikai algoritmus
6. ábra: Megkereső szervek kérelmében indított végrehajtások száma az elmúlt 5 évben
7. ábra: Megkereső szervek kérelmében érintett összegek és az ezekből behajtott tartozások
8. ábra: Foganatosított végrehajtási cselekmények 2012-ben
9. ábra: Kibocsátott inkasszók száma
10. ábra: Járművek csoportosítása
11. ábra: Végrehajtási kifogások 2012-ben
12. ábra: Felszámolások, végelszámolások alakulás 2011- 2012
13. ábra: A primer kutatás logikai algoritmusa
14. ábra: A megkérdezettek demográfiai adatai
15. ábra: Primer kutatás részeredménye
16. ábra: A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak, juttatások a kérdőívet kitöltők szerint
17. ábra: Primer kutatás részeredménye II.
18. ábra: Primer kutatás részeredménye III.

„Az adó végül is nem más, mint díj, amit azért a kiváltságért fizetünk, hogy szervezett társadalomban élhetünk.”¹

1. BEVEZETÉS

Az üzleti kapcsolatok világában a partner cég alap és pénzügyi adatain kívül fontos (lenne!) a negatív eseményeket is górcső alá venni, mint például a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által indított végrehajtásokat, adószám felfüggesztéseket, bírósági végrehajtásokat vagy, hogy megfelelnek-e a munkaügyi előírásoknak, amelyek hasznos információkat árulnak el az adott vállalkozás kockázatosságáról, fizetőképességéről.

Továbbá azt tapasztaltam, hogy az átlagember informáltsága is alacsony a végrehajtással kapcsolatban, pedig önhibájukon kívül, például örökösödés, terhelt gépjármű vagy ingatlan vásárlása során is az eljárás érintettjeivé válhatnak.

Az emberek tájékozatlansága, és hogy a vállalkozások nem fordítanak megfelelő hangsúlyt a partnerek gazdasági helyzetének vizsgálatára, tovább görgethetik a folyamatot. Egy rossz partnerrel kötött üzlet akár végzetes is lehet. Megtörtént eset, hogy idősök otthonának, iskolának, óvodának meleg ételt szállító cég nem tudta fizetni adó és járulék kötelezettségeit, mert számlájának meghatározó része lejárt esedékességű volt, nem fizettek neki a megrendelők. Az adóhatóság végrehajtást indított ellene, lefoglalta követeléseit, így rövid időn belül sikerült behajtani a tartozásokat, azonban a vállalkozás azóta sem tudott kiegyenesedni a „lavinából”. Időközben elveszített megrendelőit, elárverezték gépjárműveit, folyamatosan leépült és jelenleg nagyadós listán szerepel, holott jelentős vagyonnal rendelkezett.

Az említett példán felül további negatív esemény a médiában is többször megjelent hír, hogy a nemrégiben alakult egyetlen magyar légitársaság el sem indította effektív tevékenységét, mégis jelentős összegű tartozása miatt adóvégrehajtás folyik ellene. Egyúttal kiemelendő, hogy 2013-ban minden eddigénél több végrehajtási eljárás van folyamatban, mind darabszámban, mind pedig értékben. Számos internetes illetve újságcikk olvasható a több mint 1 milliárd forintra vadászó végrehajtókról

Az eddigiek alapján kutatásom célja bemutatni milyen úton és formában hajtja be az adóhatóság a tartozásokat, milyen lehetőségeik vannak az adósoknak, úgy, mint fizetési kedvezmények, könnyítések kérvényezése, jogorvoslati lehetőségek kihasználása. Mindezek mellett primer kutatásommal kívánom feltárni a lakosság végrehajtással kapcsolatos ismereteit, online kérdőíveztetés formájában.

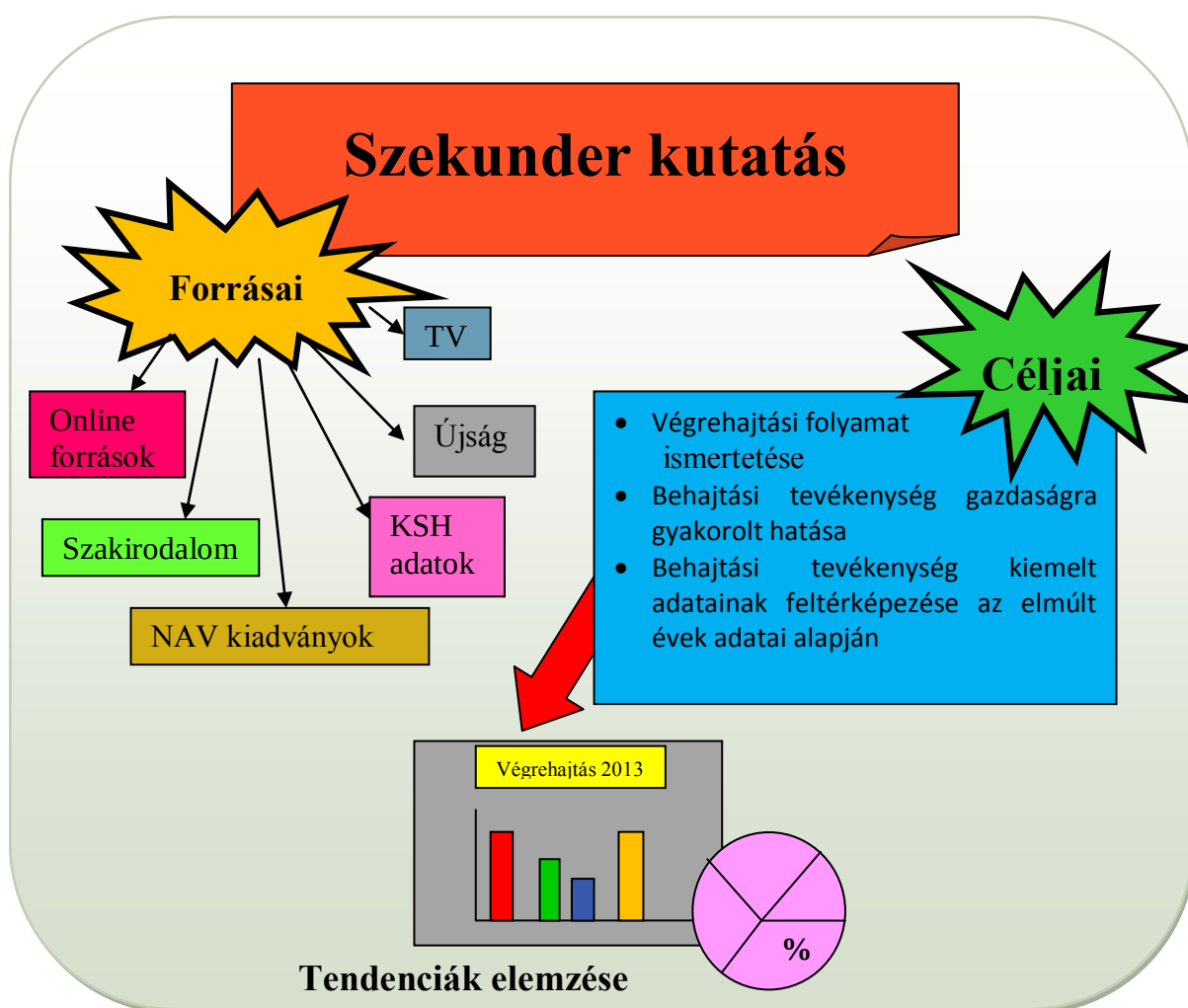
1. Bevezetés

Gyakran használják a köznyelvben a „sok van a rovásodon” kifejezést, mit sem sejtve valódi tartalmáról.

Kutatásom első részében az adózás történelmi áttekintésében az adózás múltjára és jelenére fordítom a hangsúlyt.

Ezt követően a végrehajtás gazdasági és jogi háttérét, vonatkozásait fejtem ki, kitérve az eljárás megindításának feltételeire, az adóhatóság által foganatosítható cselekményekre, jogorvoslatokra, helyszíni és egyéb eljárás keretében látott kirívó esetekre.

A harmadik részben leírom a végrehajtás lehetséges kimeneteleit, javaslataimat, ismertetem primer kutatásom eredményét.

1. ábra: Szekunder kutatás logikai algoritmus; Saját szerkesztés

2. ADÓTÖRTÉNELEM

Az adózás története közel egyidős az emberiséggel. Azzal egyidejűleg, hogy az emberek csoportokba, közösségekbe tömörültek, megjelentek a közös szükségleteik is. Az ősközösségi társadalomban a törzsfőnök és az idősek ellátása jelentette a közös szükségleteket. Ekkoriban még nem beszélhetünk intézményesített adóztatásról, az csak az ókor elején, az államiság kialakulásával vette kezdetét.

Az **ókori Babilóniában** Hammurápi² már törvényben szabályozta az adósok büntetését, megjelent az adósrabszolgaság, melyet Szolón³ i.e. 594 az akkori kor számára meglehetősen fontos törvényhozásában eltörölt. Ezt követően Athénban csak vagyonnal fizethették az adókat.

A **Római Birodalom** területén Augustus császár adóreformjainak köszönhetően egységes adórendszer működött, melyeket állami adóhatóságok felügyeltek. Megjelent az általános forgalmi adó (a továbbiakban ÁFA), mértéke 1 (egy!) % volt.

Magyarországon Szent István király államalapítása óta beszélhetünk adózásról. Akkoriban vezették be német mintára a harmincad vámot,⁴ nemesi birtokokon lévő bányák utáni illetéket, később a postázás után kivetett adókból és a pénzverésből is királyi haszonra tettek szert. A kilencedet⁵ a földesúrnak, a tizedet⁶ (dézsmát) az egyháznak szolgáltatták a jobbágyság.⁷ Az adót természetben fizették, a pénzben való adófizetést csak a XVI. századtól tették kötelezővé.

Az első Magyar Királyság idején a legfontosabb adók továbbra is a kilenced és a tized voltak, illetve új adóként a füstadó és a telekadó. A megye jövedelmének kétharmad része a királyt, egyharmad része pedig az ispánt⁸ illette. A várat és lakóit adózási jelleggel a várnép természetben tartotta el, ezt nevezzük robotnak.

1222-ben II. András kiadta Aranybulláját,⁹ amelyben adómentességet biztosított a szervienseknek.¹⁰

Az Árpád-ház kihalását követően az Anjou- ház szigorú adópolitikájával megszilárdította az ország gazdaságát. Károly Róbert nevéhez fűződik az első és ismétlődő adó a kapuadó, amit minden olyan telek után szedtek be, melynek kapuján egy megrakott szénásszekér be tud menni és meg tud fordulni. Szintén nevéhez köthető a rovásbot használata. Mivel a parasztok akkoriban nem tudtak írni, olvasni ezért egy fa pálcára vésték az adótartozást. Innét ered az a ma is használt kifejezés, hogy „sok van a rovásodon”. Ebből az időszakból maradt fent az első magyar adójegyzék.

2. Adótörténelem

Mátyás király tovább erősítette az államot, melynek bevétele közel négyszeresére növekedett.

Az ezt követő időszakban, a török hódoltság ideje alatt nyomorúságos sorsa volt a népnek, adóztak a szultánnak és a királynak is. Romba dőlt az ország. Nagyrészt ennek köszönhetően 200 évvel lemaradt a fejlődésben Magyarország.

Az **újkor** különösen gazdag adózási eseményekben. Mint már említettem, bevezették a pénzben való adófizetést, az általános adókötelezettséget. Jelentős gazdaságpolitikai elméleteik révén ismertté váltak Marx és Smith híres közgazdászok.

Az 1707-es Ónodi országgyűlésen elfogadták az általános adófizetésről szóló törvényt, a portát, mint adóalapot elvetették, és a jövedelem vált az adó alapjává.

Jelentős változást hozott a XVIII. században Mária Terézi Úrbéri rendelete, ami szabályozta a robot és egyéb szolgáltatások mértékét.

Szintén mérőföldkőnek tekinthető II. József rendelete, melyben eltörölte a jobbággy kifejezést, és biztosította a szabad költözködés jogát.

A protestáns hit és a felvilágosodás terjedésével megváltozott az adóztatással kapcsolatos gondolkodás is. Úgy gondolták, hogy az adók a hatalom kezében az elnyomás legfontosabb eszközévé válhatnak.

Példaértékűen kiemelendő Bezerédj István főnemes, aki 1844-ben okiratban felajánlott 300 forintot hadi és honi adóra Tolna vármegye részére, felhívva a figyelmet a közteherviselésre, amit az 1848. március 15-ei forradalom és szabadságharc követelése¹¹ is tartalmaznak.

Kossuth Lajosnak, Magyarország első pénzügyminiszterének köszönhetően az Országgyűlés törvényben is kimondta a közös teherviselést, majd Ferenc József nyílt parancsba is adta.

Az 1850-es években jelentős adóreformok voltak jellemzőek. A fogyasztási adók mellé bevezették a közvetlen adókat, mint például a földadót, személykereseti és jövedelemadót, vállalati adót és fenyűzési adót.

A XX. század elején megjelentek a mezőgazdasági termékeket feldolgozó nagy vállalatok,¹² befejezték a földkataszteri kiigazításokat, ami a modern magyar adórendszer kiépítését tette lehetővé. Megyénként szép, ma már klasszikusnak mondható adóhivatalok épültek, ahol a kor legjobb szakemberei dolgoztak. Az ő szakmai tevékenységük alapozta meg az Európában is elismert hazai adószakismereteket. Bevezették az adózás egyetemi szintű oktatását.

2. Adótörténelem

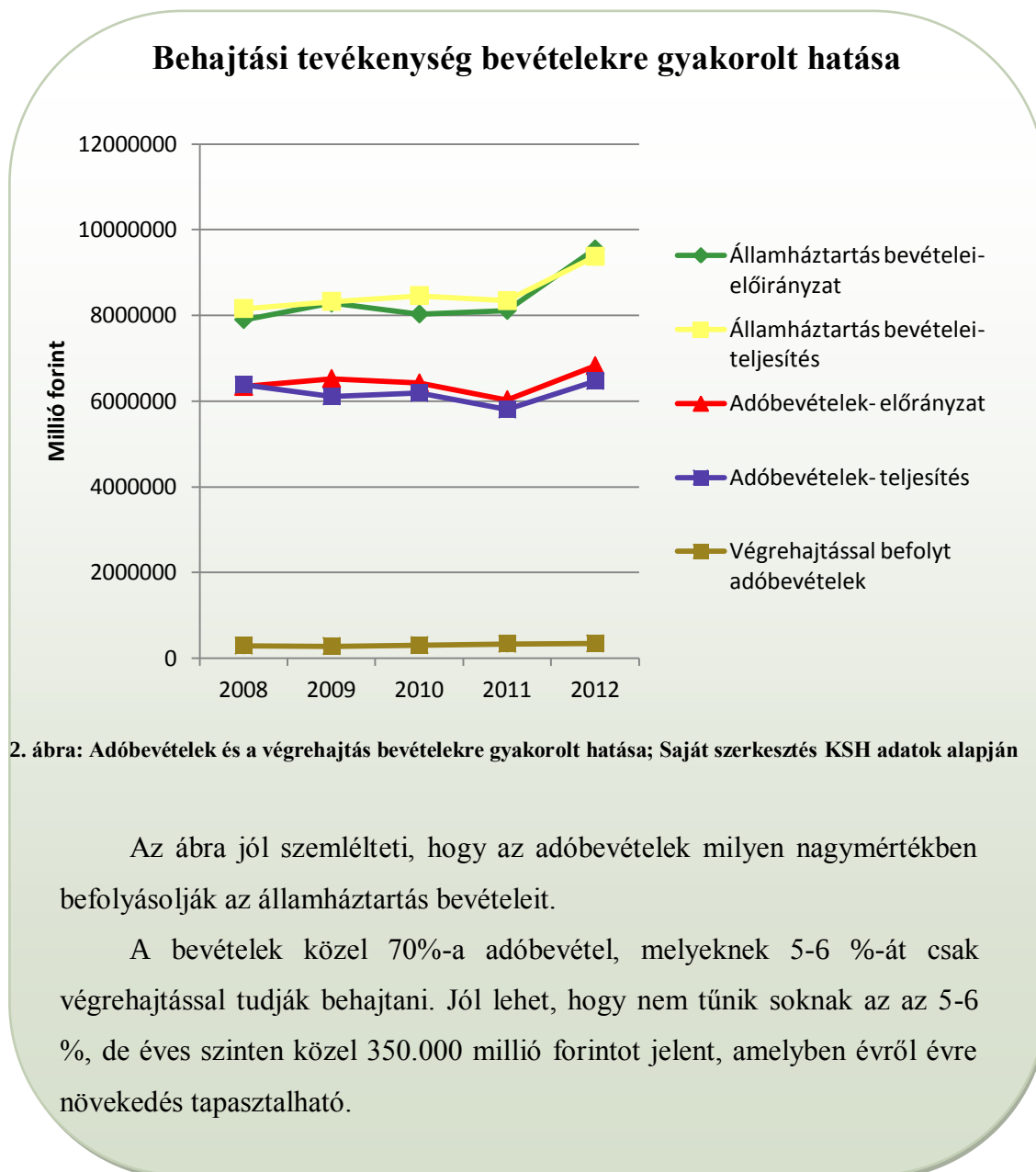
Új adónemek¹³ bevezetésével egyidejűleg az adóigazgatás rendszere is megreformálódott, 1987. július 1-jén megalakult a rendszert működtető Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban APEH).

3. Végrehajtás

3. VÉGREHAJTÁS

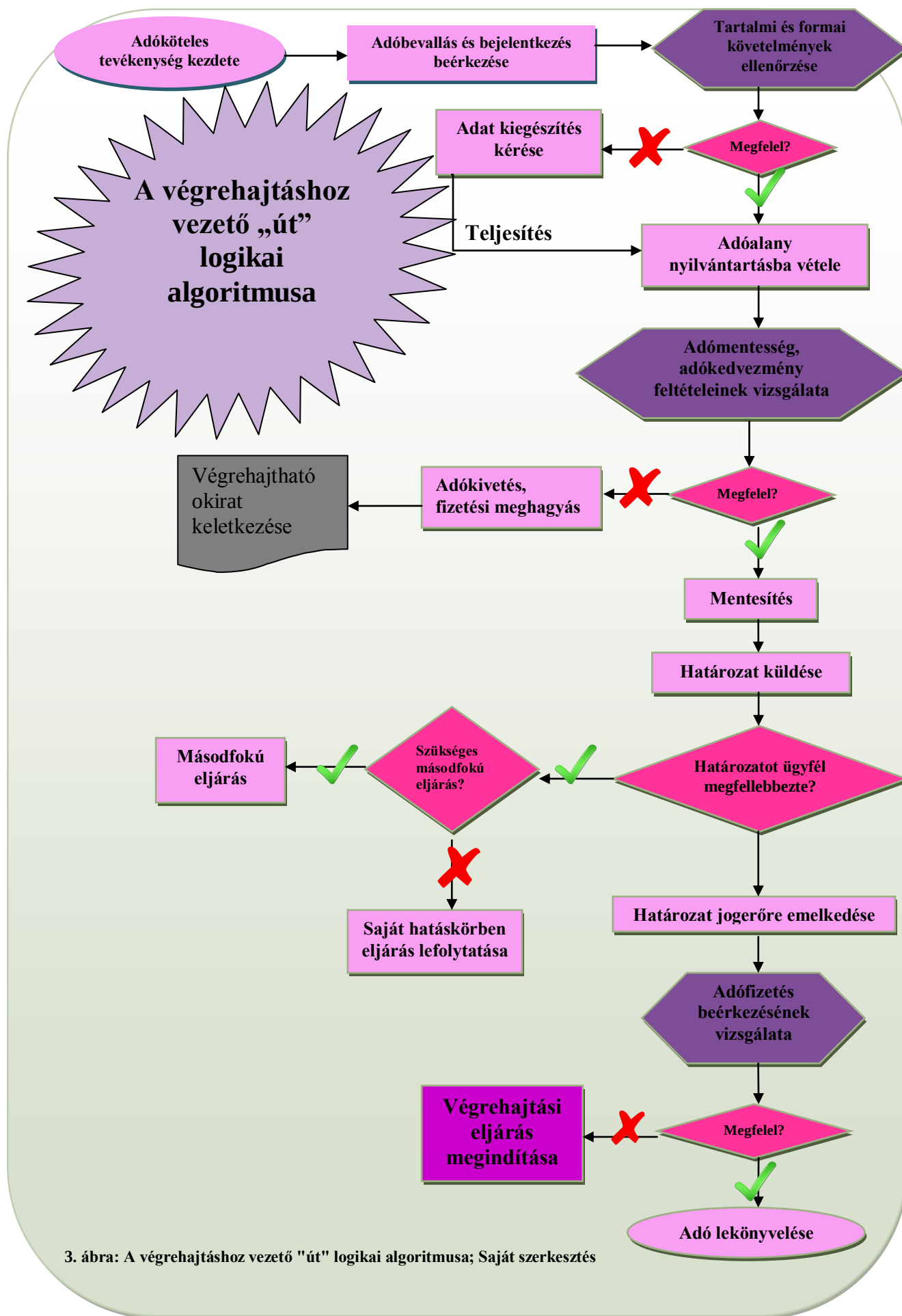
Az eddigiekben már többször is felhívtam a figyelmet az adóbevételek nagyságára, az adózás céljára, fontosságára. A továbbiakban, a dolgozat fő témáját tekintve a végrehajtásról lesz szó, azaz a be nem fizetett adókötelezettségek kényszer útján történő beszedéséről.

Továbbá itt emelném ki a behajtási tevékenység bevételekre gyakorolt hatását.

Az adóköteles tevékenység kezdetétől a végrehajtásig vezető „utat” a következő folyamatára mutatja.

3. Végrehajtás

3. Végrehajtás

3.1 *Törvényi szabályozás*

Az adóhatósági végrehajtásnál három kiemelkedő jelentőségű törvényt kell figyelembe venni. Ezek az 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (a továbbiakban Vht.), a 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről (a továbbiakban Art.) illetve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban Ket.).

A Vht. az okiratokon alapuló követelések végrehajtását szabályozza. Főszabályként az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításakor e törvény értelmében kell eljárni, kivéve, ha az Art. másként rendelkezik.

Az Art. célja az adózás rendjének, az eljárás törvényessége és eredményessége érdekében az adózók és az adóhatóságok jogainak és kötelezettségeinek egységes szabályozása. A Vht. előírásaitól eltérni csak ott és olyannyira lehet, ahol az Art. szabályaihoz képest kifejezetten eltérő rendelkezések szerepelnek.

Abban az esetben, ha sem a Vht., sem az Art. nem tartalmaz egzakt előírásokat, akkor háttérjogszabályként a Ket. előírásait kell figyelembe venni, amely törvény kiterjed az Európai Unió működési követelményeivel való összhangra, a külföldi hatóságokkal való közvetlen együttműködés elősegítésére, az ügyfeleknek és az eljárás más résztvevőinek a hatóságokkal létrejövő kapcsolatát átlátható jogi szabályozás rendszerére és az ügyfelek jogainak demokratikus érvényre juttatására.

Az adóvégrehajtás során szintén szem előtt tartandó a szabálysértési törvény,¹⁴ amely kimondja, hogy ha a rendbírságot és az okozott kár értékét az arra kötelezett határidőn belül nem fizeti meg, azt adók módjára be kell hajtani.

Az ingatlan- végrehajtáshoz kapcsolódóan fontos megemlíteni a Polgári Törvénykönyvet,¹⁵ mely törvény rendelkezik a zálogjogosultságról, az árverés útján történő tulajdonszerzésről és a banktitokról.

Mindezek mellett kiemelném a végrehajtás jogi útra terelése esetén (például igényper) alkalmazandó Polgári perrendtartásról¹⁶ szóló törvényt, mely a vagyoni és személyi jogokkal összefüggésben felmerülő jogviták bíróság előtti pártatlan eldöntését szabályozza.

3. Végrehajtás

3.2 *A végrehajtás formái*

A végrehajtás két fő módja a büntetővégrehajtás és a vagyoni végrehajtás. A vagyoni végrehajtás tovább csoportosítható teljes és egyedi vagyoni végrehajtásra. Ez utóbbi a következőképpen kategorizálható:

- ❖ bírósági,
- ❖ közigazgatási és
- ❖ közvetlen végrehajtás.

3.2.1 *Bírósági végrehajtás*

A bírósági végrehajtásnál különbséget teszünk a törvényszéki és az önálló bírósági végrehajtó között.

Törvényszéki végrehajtás során az okiratban meghatározott, állam javára megítélt követeléseket hajtják be, ilyenek a pénzbüntetés, rendbírság, bűnügyi költség, elővezetési költség illetve az állam és a bíróságok által megelőlegezett költségek.

Az önálló bírósági végrehajtók az egyéb, közigazgatási és törvényszéki végrehajtók hatáskörébe nem tartozó követeléseket, mint például közműtartozásokat, felek közti vitás tartozásokat, banki tartozásokat hajtják be, illetve a már megindult közigazgatási végrehajtás jelzálogjogosult bekapcsolódása esetén történő folytatását végzik.

3.2.2 *Közigazgatási végrehajtás*

A közigazgatási végrehajtást a törvényben végrehajtási joggal felruházott közigazgatási szervek folytatják le. Az Art. 10. § (1) szerint ilyen hatáskörrel rendelkezik a NAV adóztatási és vámszerve¹⁷ és az önkormányzat jegyzője. A végrehajtás eredményessége végett az adóhatóság végrehajtóit a bírósági végrehajtókkal azonos jogok illetik meg.

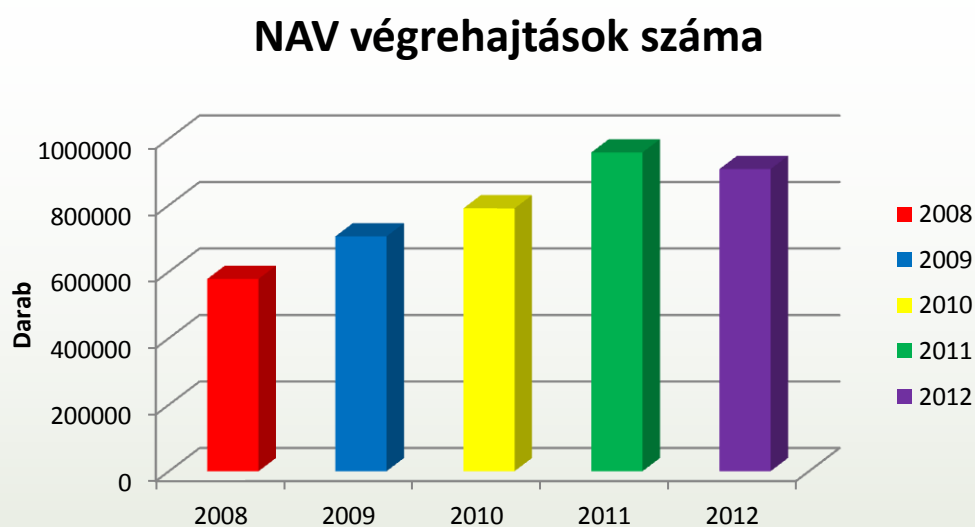
3.2.3 *Közvetlen végrehajtás*

A közvetlen végrehajtás során a követelés jogosultja intézkedik a kielégítés iránt az adóst megillető pénzösszegeből. Jellemző esete a munkáltató végrehajtási jogosultsága a munkavállalóval szemben.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

4.A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

Végrehajtási eljáráson modern értelemben rendszerint az adótartozás, adók módjára behajtandó köztartozás kikényszerítésének jogszabályban előírt módját értjük, melynek akkor van helye, ha a kötelezett részéről nincs jogkövető magatartás.

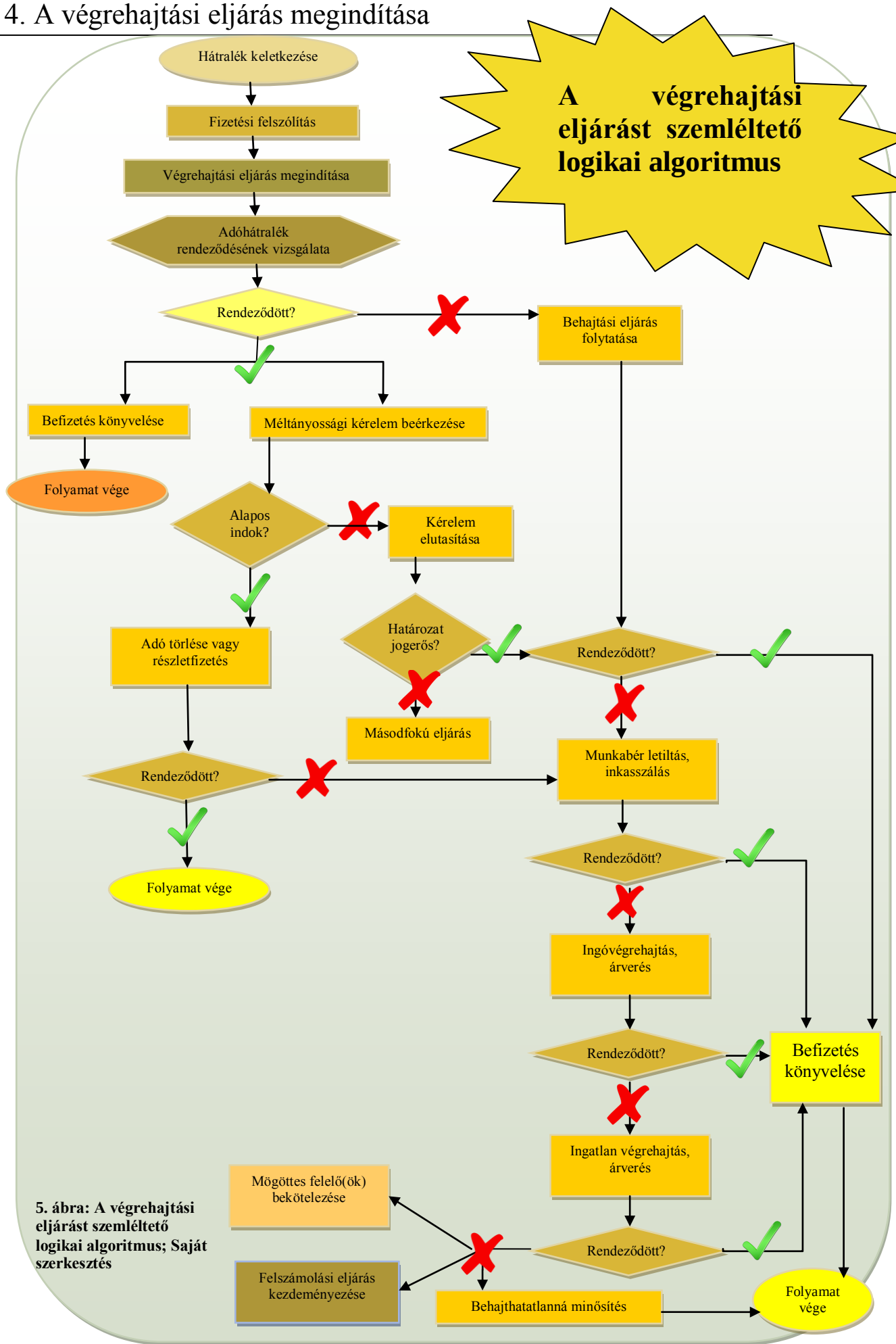

4. ábra: NAV végrehajtások száma; Saját szerkesztés NAV évkönyvek alapján

2008 és 2011 között évről évre nőtt (4 év alatt 66%-os növekedés) a NAV által folytatott végrehajtási eljárások száma, amely 2012-ben minimálisan visszaesett (0,5%). Ennek háttérében a 6. ábrán látható megkereső szervek kérelmében indított végrehajtások számának csökkenése, valamint fizetési morál csekély javulás állhat.

A végrehajtási eljárás menetét, lehetséges eseteit a következő algoritmus szemlélteti.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

4. A végrehajtási eljárás megindítása

4.1 *Az eljárás megindításának feltételei*

Az adóvégrehajtás elrendelésének feltétele, hogy az adózónak adó-, illetve köztartozása legyen és ez végrehajtható okiraton alapuljon. Az Art. taxatíván felsorolja, hogy az adóvégrehajtás során mi minősül végrehajtható okiratnak. Ezek a következők:

- ❖ fizetési kötelezettséget megállapító jogerős hatósági határozat,
- ❖ önadózás esetén a fizetendő adót (adóelőleget) tartalmazó bevallás,
- ❖ adók módjára behajtandó köztartozások esetében a behajtást kérő megkeresése,
- ❖ az adózóval közölt adóhatósági adó- megállapítás,
- ❖ bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozat,
- ❖ egészségügyi szolgáltatási járulék kötelezettséget tartalmazó bejelentés.

A késedelmi pótlék, mint járulékos kötelezettség az eredeti tartozás végrehajtható okirata alapján végrehajtható.

Amennyiben az előzőekben felsorolt okiratokban szereplő tartozások lejárt esedékességűek és semmilyen akadályozó tényező¹⁸ nem áll fent, az adóhatóság haladéktalanul megindítja az eljárást, külön intézkedés (záradékolás, végrehajtási lap kiállítása, stb.) szükségessége nélkül.

4.1.1 *Külső megkeresésre indított végrehajtás*

A végrehajtási eljárás megindítását és annak feltételeit fejtegetve, itt tartom ésszerűnek a külső megkeresésre folytatott végrehajtási eljárás áttekintését.

A végrehajtást csoportosíthatjuk saját ügyekre¹⁹ és külső megkeresésre indított eljárásra. Ez utóbbit tovább bonthatjuk külföldről érkező megkeresésre²⁰ és belföldről érkező megkeresésre, mely az adók módjára behajtandó köztartozásokra irányul.

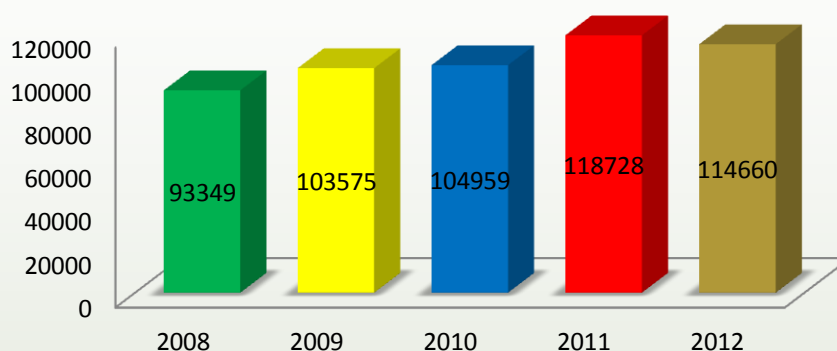
Az adók módjára történő köztartozások behajtását kizárólag törvény rendelheti el. A köztartozás jogosultja a fizetési határidő lejártát követő 15 nap elteltével megkeresi az adóhatóságot a behajtás végett, amennyiben a tartozás összege meghaladja a 10.000 forintot, ingatlan- nyilvántartási eljárás igazgatási szolgáltatási díja esetén az 5.000 forintot. A 15 napos moratóriumú időtől a későbbi behajtás veszélyeztetettsége esetén - amit a behajtást kérőnek kell igazolnia- soronkívüliséget lehet elrendelni.

Az eljárást alapvetően az Art., ezen felül a behajtás e módját elrendelő ágazati jogszabályok szabályozzák, míg a részleteket a NAV és behajtást kérő között létrejövő együttműködési megállapodások rendezik.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

A behajtási eljárást az adóhatóság csak pontos adatokat²¹ tartalmazó végrehajtható okirat birtokában indítja meg, melynek tartalmáért a megkereső felel, úgyszintén őt terheli a felelősség azért is, ha a tartozás csökkenéséről, megszűnéséről nem tájékoztatja az adóhatóságot és ezen okból kifolyólag az adósnak kára keletkezik.

Megkereső szervek kérelmére indult végrehajtások száma az elmúlt 5 évben (db)

6. ábra: Megkereső szervek kérelmére indított végrehajtások száma az elmúlt 5 évben; Saját szerkesztés NAV évkönyvek alapján

Az elmúlt 5 év tekintetében növekedés figyelhető meg a külső megkeresésre folytatott végrehajtások számában. Míg 2008-ban 93.349 ügyben folyt eljárás, addig a tavalyi évben elérte a 114.660 darabot. Ez közel 23%-os emelkedést eredményezett.

2011 és 2012 között ugyan 3,4%-os csökkenés tapasztalható, de ez a változás nem mondható jelentősnek, illetve ennek háttérében olyan jogszabály módosítás állhat, amelynek következtében relatív visszaesés vehető észre.

Mivel az adóhatóság megkeresés esetén nem saját követelést érvényesít, ezért hatásköre nem terjed ki a tartozás jogalapjának vizsgálatára, így összecszerűségére és fizetési könnyítési, mérséklési kérelmek elbírálására, behajthatatlanná minősítésére sem.

Ilyen esetekben értesíteni kell a behajtást kérőt a további intézkedések megvalósulása végett.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

Az adók módjára behajtandó köztartozások különleges esete az diákhitel, ugyanis az adók módjára történő behajtásáról maga az Art. rendelkezik. Ebben az esetben a hallgatói hitel törlesztésére kötelezett magánszemély részére igazoltan kézbesített fizetési felszólítás egy példányát csatolni kell.

Az állami adóhatóság gyakori megkeresője az Országos Rendőr- főkapitányság. Az általuk kirótt bírságokat magánszemélyek esetében a lakhely szerinti illetékes önkormányzat, társas vállalkozások esetében a NAV hajtja végre.

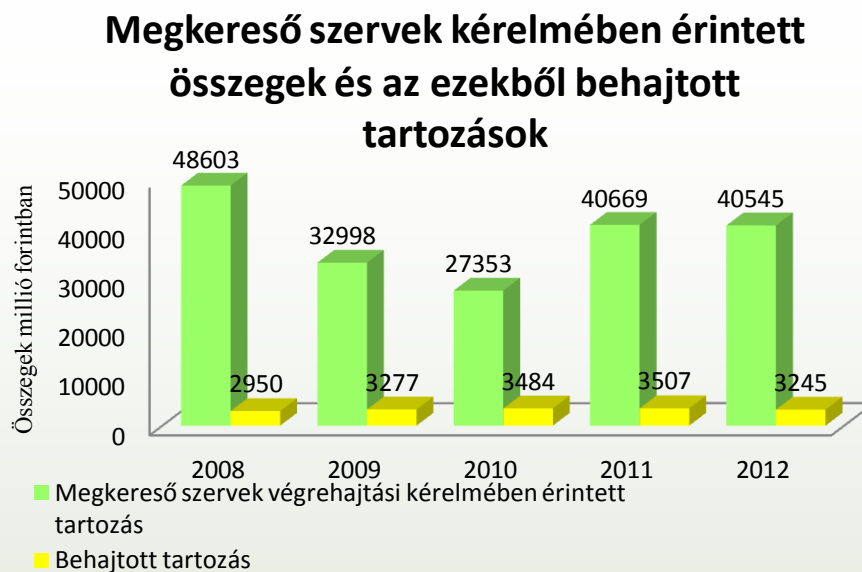
Ezekon felül az adóhatóság hatáskörébe jelenleg közel 90 különféle jogcímen felszámított adók módjára behajtandó köztartozás beszedése tartozik.

ELŐBB VAGY UTÓBB, DE FIZETNI FOGSZ!

A gyorselhajtás sok gépjárművezető számára eredményez nem várt kiadást, amelyet ha kell végrehajtás útján is beszedenek az autó tulajdonosától.

Megtörtént eset volt Budapesten, hogy a céges autóval rendelkező alkalmazott hallgatása miatt végrehajtási eljárás indult egy társas vállalkozás ellen, mindössze 30.000 forint gyorselhajtási bírság miatt.

Úgy gondolta a sofőr, hogy megússza a bírság kifizetését, ha nem szól feletteseinek, hogy „drága fénykép készült róla”. Nem gondolt arra, hogy ha nem érkezik meg határidőre a pénz a jogosult számlájára, akkor az illetékes hatóság be fogja hajtani az összeget. Ha netán gondolt is rá, tudta, hogy az autó tulajdonosát fogják megkeresni a végrehajtók. Így is történt, az adóhatóság munkatársa kiadta a vállalkozás bankszámlájára az inkasszót, azaz foganatosította az első végrehajtási cselekményt. Azonnal be is folyt a tőketartozás, valamint az 5.000 forintos végrehajtási költség, ami az adóst terheli. Ezt követően a trükkös melóstól 35.000 forintot vont le munkáltatója, a cég pedig tovább folytatja tisztességesen gazdasági tevékenységét.

7. ábra: Megkereső szervek kérelmében érintett összegek és az ezekből behajtott tartozások; Sajtó szerkesztés NAV évkönyvek alapján

A megkereső szervek kérelmében érintett összegek alakulásának vizsgálata közben ingadozó eredmények figyelhetők meg, hol növekedés, hol csökkenés. Ez az egyes ügyekben érintett tartozásokkal van összefüggésben, mint észrevehető (Lásd 6. ábra) a megkeresések számára nincs hatással.

A behajtandó és a behajtott összegek arányában 2008-tól 2010-ig emelkedés, míg azt követően visszaesés tapasztalható, azaz visszaesett az adósok fizetőképessége, illetve fizetési morálja.

4.1.2 A végrehajtás megindításának akadályai

A végrehajtás kezdeményezésének alapfeltétel, hogy az adózónak végrehajtható okiraton alapuló tartozása legyen, azonban ez még nem jelenti az eljárás „automatikus” megindítását.

A végrehajtás megindításának különböző akadályozó feltételei²² lehetnek, mint a szünetelés, felfüggesztés és a fizetési kedvezmény iránti kérelem benyújtása. (Későbbiekben részleten kifejtésre kerülnek.) Tehát szem előtt kell tartani a következőket:

4. A végrehajtási eljárás megindítása

- ❖ Nem évült-e el az adótartozás?
- ❖ Az adós nem nyújtott-e be az eljárást szüneteltető fizetési kedvezmény iránti kérelmet?
- ❖ A bíróság nem rendelte-e el az adós felszámolását, illetve nincs-e folyamatban csődeljárás?
- ❖ Az adós halála, megszűnése esetén van-e mögöttes felelősségre kötelezhető személy?
- ❖ Az adós illetékessége fennáll-e?
- ❖ A határozat végrehajtása nem került-e felfüggesztésre?
- ❖ Az adós tartozása a végrehajtás megindításakor is fennáll-e?

Ez utóbbi esetében nem csak az vizsgálendő, hogy az adós tartozását időközben megfizette-e, hanem meg kell győződni arról, hogy nem nyújtott-e be olyan kötelezettség- csökkentést eredményező önrevíziót, visszaigényelhető összeget tartalmazó bevallást, átvezető kérelmet, amelyeknek figyelembe vételével a tartozás megszűnik, illetve csökken. A bevallások, önrevíziók, csak abban az esetben méltányolhatók, ha azok a végrehajtással érintett adónemet érintik. Az előbb említett eseteket példával bemutatva: nem befolyásolja az SZJA²³- adónemen fennálló tartozásra indítható végrehajtási eljárást az adós visszaigénylést tartalmazó ÁFA- bevallása. Viszont akadályozza az eljárás megindítását, ha a bevalláshoz átvezetési kérelmet csatolt az adózó.

4.1.2.1 Szüneteltetés

A végrehajtási eljárás szünetelése azt jelenti, az adóssal szemben végrehajtás nem indítható, illetve további cselekmény nem kezdeményezhető, de a már foganatosított cselekmények hatályban maradnak. A szünetelés a törvényben meghatározott ok létrejöttével *automatikusan* beáll, melyről sem határozatot, sem végzést nem kell hozni.

A szünetelés feltételét, illetve okát az Art. és a Cstv. meghatározott paragrafusai²⁴ tartalmazzák.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

Végrehajtási eljárás szünetelésének okai:

- ❖ az adós fizetési könnyítés iránt kérelmet nyújtott be, illetve ennek engedélyezett időtartama alatt,
- ❖ az adós halála, megszűnése esetén a mögöttes felelősség felderítéséig,
- ❖ végrehajtási kifogás előterjesztése esetén bírói felfüggesztési kérelem benyújtása esetén,
- ❖ külön törvény rendelkezése alapján.

Nem szüneteltethető a végrehajtás, ha az adós ismételt kérelmet nyújtott be, kérelme olyan tartozásra irányul, melyre a kért kedvezmény engedélyezése kizárt,²⁵ illetve ha az árverés kitűzése, nyilvános pályázat meghirdetése után kerül benyújtásra.

Az Art. 2013.01.01-től hatályos módosítása egy korábban vitatható kérdésre ad egyértelmű magyarázatot. Mi történik akkor, ha a hatósági átutalási megbízás kibocsátása után, de a 35 napos sorban állási idő lejártá előtt merül fel a szünetelés oka?

Korábban nem vonták vissza a megbízást, figyelemmel arra a tényre, hogy a végrehajtási cselekmény a kibocsátással valósult meg, a sorban állás nem jelent végrehajtási cselekményt. Az eddigi gyakorlatot megváltoztatva ilyen esetben az adóhatóság köteles visszavonni az inkasszót. Amennyiben a pénzintézet a szünetelés hatálya alatt teljesíti a megbízást, azt az adóhatóság 8 napon belül visszatéríti.

4.1.2.2 **Felfüggesztés**

A végrehajtás felfüggesztése joghatásában megegyezik a végrehajtás szünetelésével. A kettő közti alapvető különbség, hogy a felfüggesztés a törvényben meghatározott feltételek, okok létrejötté esetén nem áll be automatikusan, hanem azt *végzéssel kell elrendelni*.

4. A végrehajtási eljárás megindítása

Az adó- végrehajtási eljárás felfüggesztésénél főszabály szerint az Art. rendelkezéseit kell figyelembe venni, a Vht. vonatkozó szabályai csak kivételes esetekben alkalmazandóak.

A felfüggesztésre jogalapi és méltányossági indokokból kerülhet sor. Ez utóbbi kivételes helyzetet teremt, mivel az Art. kitér a fizetési halasztás, részletfizetés és a tartozás mérséklésének lehetőségére, melyek iránti kérelem benyújtása, mint arról már szó volt, automatikusan szünetelteti az eljárást. Ezért e jogkörével az adóhatóság csak rendkívülien méltányolható esetekben él.

A jogalapi felfüggesztés nem kérelemre, hanem hivatalból, vagy a felettes szerv rendelkezésére történik. Általános esete, hogy a végrehajtható okirat megváltozása, megsemmisítése várható. Másik lehetőség az illeték alapjául szolgáló ügylet felbontása.

A végrehajtás további felfüggesztési okai lehetnek a zálogjogosult által előterjesztett bekapcsolódás iránti kérelem, igényper indítása és a külső megkeresésre folytatott eljárás esetén a behajtást kérő kérelme.

Speciális felfüggesztési ok, mely jogalapi és méltányossági jellegűnek is minősülhet, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem benyújtása. Amennyiben e kérelemnek az adóhatóság helyt ad, úgy az egyes intézkedéseket, cselekményeket meg kell ismételni.

4.2 *A végrehajtási eljárás megindítása*

Amennyiben létezik az előzőekben kifejtett végrehajtható okirat és semmilyen akadálya nincs a végrehajtás megindításnak, úgy külön határozat nélkül, az első végrehajtási cselekmény fogantatásával indul az eljárás.

A végrehajtónak lehetősége, de nem kötelessége az adós tájékoztatása a végrehajtás megkezdéséről. Ami miatt ritkán élnek ezzel a lehetőséggel, az hogy normális esetben az adózó tisztában van a benyújtott bevallásaiban keletkezett, de nem teljesített adókötelezettségeivel.

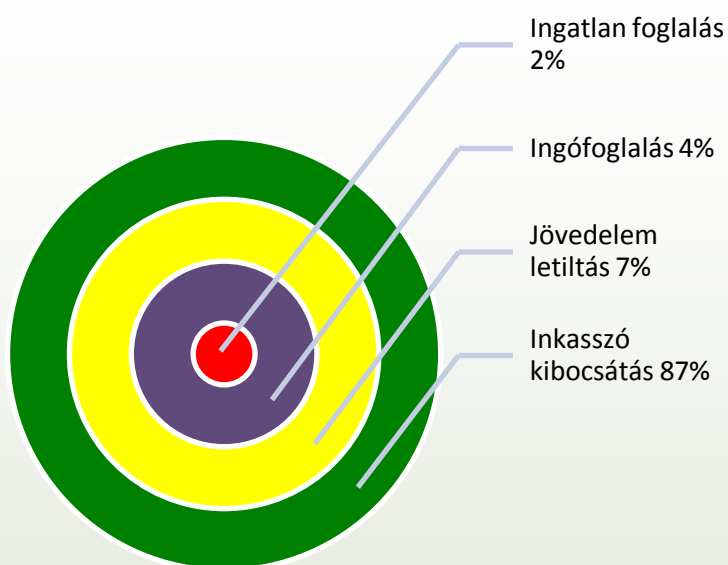
Ellenkező esetben az a helyzet lép fel, amikor a könyvelő nem tájékoztatja kellőképpen és időben a társas vállalkozásokat, akik csak azt veszik észre, hogy inkasszálták bankszámlájukat, esetleg lefoglalták vagyontárgyaikat.

5. Végrehajtási cselekmények

5. VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK

Mint már említettem a végrehajtási eljárás az első végrehajtási cselekmény foganatosításával veszi kezdetét. Ugyan a cselekmények foganatosításánál megszűnt a kötelező sorrendiség, de fontos szem előtt tartani a tartozás mértékét, a behajthatóság körülményeit, és hogy az adott intézkedés milyen eredményre vezet.

Foganatosított végrehajtási cselekmények 2012-ben

8. ábra: Foganatosított végrehajtási cselekmények 2012-ben; Saját szerkesztés NAV évkönyv 2012 alapján

A végrehajtási cselekmények ábrázolásánál is észrevehető a fokozatosság elve, tehát az esetek jelentős többségében, 87%-ában inkasszó kibocsátásával éltek a végrehajtók, míg a cselekmények foganatosítása során csak 2%-ban foglaltak le ingatlant.

5. Végrehajtási cselekmények

5.1 *Fizetési felszólítás*

A fizetési felszólítás nem minősül végrehajtási cselekménynek, azonban itt tartom logikusnak megemlíteni, ugyanis a végrehajtó döntési jogkörébe tartozik, hogy a valós cselekmények fogantatása előtt felhívja-e (felszólítsa-e) az adóst a tartozás megfizetésére. A költséghatékonyság, valamint a „végrehajtási fenyegetettség” miatt magánszemélyek esetben nagy arányban élnek e lehetőséggel.

5.2 *Végrehajtási átvezetés*

Az Art. rendelkezése lehetőséget ad a végrehajtóknak az átvezetésre, mint végrehajtási cselekményre. Tehát, ha az adózónak az adótartozás, illetve adók módjára behajtandó köztartozása mellett az adóhatóság túlfizetést is nyilvántart, abban az esetben a tartozást el lehet számolni a túlfizetés terhére.

Amennyiben a túlfizetések mértéke nem fedezi az összes tartozást, úgy az Art. 150/A § (2) bekezdése által előírt sorrendiséget kell figyelembe venni. Ennek alapján először a magánszemély jövedelemadó előlegére, a levont jövedelemadóra, a kifizető által a magánszemélyektől levont járulékokra kell elszámolni a többletet. Ezt követően az egyéb adótartozásokra és mindezek kiegyenlítése után lehet a köztartozás jogosultjának átutalni a követelését.

5.3 *Hatósági átutalási megbízás (inkasszó)*

Bankszámlával rendelkező adózók esetén, a pénzügyi intézmény által kezelt összegre hatósági átutalási megbízás adható ki, amely ellenkező megállapodás hiányában kiterjedhet a számlához kapcsolódó hitelkeretre illetve a névre szólóan elhelyezett bankbetételre is.

A gazdasági társaságoknak kötelező pénzforgalmi bankszámlát vezetni, amelynek számlaszáma az adóalany-nyilvántartásból beszerezhető, így a Magyar Államkincstáron keresztül, elektronikus úton gyorsan és egyszerűen kiadható az inkasszó.

Ennél jóval bonyolultabb a helyzet a bankszámlanyitásra nem kötelezett adósok ügyében. Természetesen, amellet, hogy nem kötelező, rendelkezhetnek bankszámlával, de ennek adatai hivatalból nem állnak az adóhatóság rendelkezésére, így a legismertebb bankokat keresik meg információért. Előfordul, hogy több 10 pénzintézetet is megkeresnek, sikertelenül.

5. Végrehajtási cselekmények

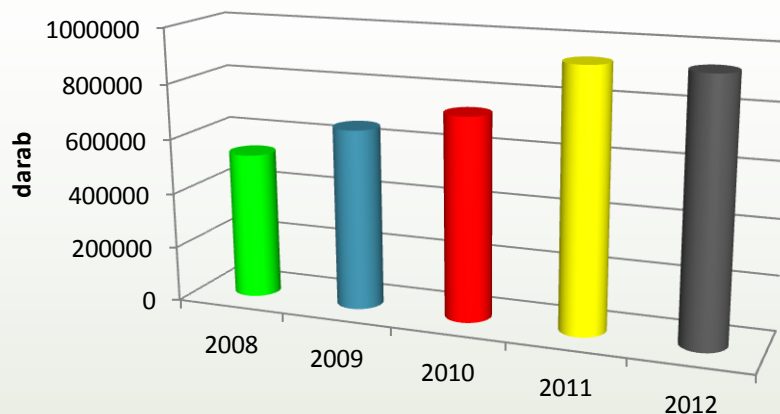
Úgy gondolom, hogy a tartozások könnyebb behajtása, valamint a végrehajtók munkájának segítése érdekében célszerű lenne, egy olyan központi adatbázis létrehozása, ahol az adóhatóság munkatársai a megfelelő szűrőfeltételek beállítása mellett megkereshetnék, hogy az adósnak van-e bankszámlája és melyik pénzintézetnél vezeti azt. Ennek megvalósítása sajnos már ott problémába ütközik, hogy a bankok az ügyfelek védelme érdekében nem kívánnak együttműködni ezzel a kezdeményezéssel.

A bank, nézőpontjával ellentétben köteles teljesíteni az hatósági átutalási megbízást. Amennyiben a 35 napos sorban állási idő elteltével sem áll rendelkezésre a teljesítéshez szükséges fedezet, a megbízást visszaküldik. Nem teljesítés esetén a 7.1. – es fejezetben olvasható „quasi mögöttes” felelősség lép életbe.

Több számlatulajdonos tulajdonában álló bankszámlán kezelt pénzösszeg - a követelés fejében- a teljes összegben végrehajtható, azonban a nem adós tulajdonos a végrehajtást kérő ellen igénypert indíthat. (Lásd 6.3. fejezet)

Természetesen az inkasszóval behajtott tartozásokra is vonatkoznak a végrehajtás alól mentes juttatások, amelyeket az 5.4.1.-es fejezet tartalmaz részletesen.

Kibocsátott inkasszók száma

9. ábra: Kibocsátott inkasszók száma; Sajat szerkesztés NAV évkönyvek alapján

A 8. ábra adatait alátámasztva elmondható, hogy a behajtott és behajtandó összegek tekintetében az inkasszó eredményezte a legjobb behajtási arányt, ennek okán könnyen belátható, hogy folyamatosan nőtt a kibocsátott hatósági átutalási megbízások száma. 2012-ben csaknem 75,5%-kal több inkasszót adtak ki, mint 2008-ban.

5. Végrehajtási cselekmények

5.4 *Jövedelemből való letiltás*

Bankszámlával nem rendelkező magánszemély adózók esetében jövedelemletiltás útján is behajtható a tartozás, ha az valószínűsíthetően viszonylag rövid időn belül megtérül.

A letiltás a munkáltatónak, kifizetőnek megküldött felhívással valósul meg, amelyben meghatározott összeget köteles levonni és átutalni az adóhatóság végrehajtói letéti számlájára. Amennyiben nem tesz eleget kötelességének, „quasi mögöttes” felelőssé²⁶ válik. Továbbá a munkaviszony megszűnésekor az adós részére olyan igazolást kell kiállítania, amelyben leírja, hogy a munkabérből milyen tartozást és kinek a részére kell levonni. A későbbi munkáltató részére az igazolást az adósnak kell átadni, ennek elmulasztása esetén mulasztási bírság szabható ki.

A munkabérből való letiltás során a nettó összeget kell alapul venni és ebből is csak bizonyos korlátozások figyelembe vételével kerülhet sor a levonásra, amelyek a következők:

- ❖ 50% levonása jogalap nélkül felvett társadalombiztosítási ellátás visszatérítése során,
- ❖ nyugellátásból 33%,
- ❖ egészségbiztosítási ellátásból²⁷ legfeljebb 33%, kizárólag jogalap nélkül felvett egészségbiztosítási ellátás fejében,
- ❖ gyermekek ellátásához kapcsolódó juttatásokból²⁸ legfeljebb 33% a jogalap nélkül felvett hasonló ellátások fejében,
- ❖ munkanélküli ellátásból csak tartásdíj és jogalap nélkül felvett ellátás terhére 33%.

A levonás maximum a munkabér 50%-áig terjedhet, azonban a mindenkori öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének ötszörösét²⁹ meghaladó rész, korlátozás nélkül végrehajtás alá vonható.

5. Végrehajtási cselekmények

Abban az esetben, ha egyidejűleg több kifizető részére kell letiltást foganatosítani, valamint a benyújtott összegre az adós letiltható jövedelme nem nyújt fedezetet, úgy a következő kielégítési sorrendet kell figyelembe venni:

- ❖ gyermektartásdíj,
- ❖ jogszabályon alapuló egyéb tartásdíj,
- ❖ munkavállalói munkabér és a vele egy tekintet alá eső járandóság,
- ❖ a büntető és büntetés-végrehajtási, valamint a szabálysértési eljárásban az adóssal szemben megállapított, az állam javára fizetendő összeg, a vagyonek Kobzából eredő követelés
- ❖ adó, társadalombiztosítási követelés és más köztartozás,
- ❖ egyéb követelés,
- ❖ a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírás.³⁰

5.4.1 *Letiltás alól mentes juttatások*

A fent említett korlátozásokon túlmenően nem vonható végrehajtás alá az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összege,³¹ valamint a Vht. által felsorolt végrehajtás alól mentes juttatások:

- ❖ a nemzeti gondozási díj és a hadigondozottak pénzbeli ellátása, az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztott kárpótlásról szóló törvény szerint járó életjáradék,
- ❖ az átmeneti segély, ideértve az meghatározott célra kapott segélyt is, a rendszeres szociális segély, az időskorúak járadéka, a munkanélküliek jövedelempótló támogatása, az ápolási díj,
- ❖ az anyasági támogatás,
- ❖ a rokkantsági járadék és vakok személyi járadéka,
- ❖ a megváltozott munkaképességű személyt megillető juttatás (kereset-kiegészítés, átmeneti kereset-kiegészítés, jövedelem-kiegészítés, átmeneti jövedelem-kiegészítés, átmeneti járadék, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka),
- ❖ a törvényen alapuló tartásdíj, ideértve a bíróság által előlegezett gyermek-tartásdíjat is, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényen alapuló gyermekvédelmi pénzbeli ellátások,

5. Végrehajtási cselekmények

- ❖ a nevelőszülő részére az államilag gondozott gyermek tartásáért fizetett gondozási díj,
- ❖ az ösztöndíj, a tudományos továbbképzési ösztöndíjas munkabér jellegű ösztöndíjak kivételére.
- ❖ a kiküldetéssel, külszolgálattal és munkába járással összefüggő költségtérítés,
- ❖ a meghatározott kiadás fedezésére szolgáló összeg,
- ❖ a fogyatékosági támogatás.³²

5.5 Ingófoglalás

Ha inkasszóval, vagy amennyiben lehetséges jövedelem letiltással nem hajtható be a tartozás, az adós ingó és ingatlan vagyontárgyait kell végrehajtás alá vonni.

Amennyiben az ingó vagyontárgyak értéke nem fedezi a követelés teljes összegét, célszerű ingatlan foglalást foganatosítani, mivel egyidejű ingó- és ingatlan-végrehajtást esetén az ingatlant csak akkor lehet értékesíteni, ha az ingóvégrehajtás eredménytelen volt, vagy előreláthatóan abból a tartozás nem egyenlíthető ki.

Gépjármű és üzletrész³³ kivételével a foglalásra általában helyszíni eljárás keretében kerül sor, ahol a végrehajtó köteles szolgálati igazolványával igazolni magát és felhívni az adós figyelmét az önkéntes teljesítésre.

A tartozás részben vagy egészben történő kiegyenlítése esetén a végrehajtó nyugtát állít ki az átvett összegről. Amennyiben a felhívás ellenére sem fizeti meg tartozását az adós, meg kell kezdeni az ingóságok lefoglalását, a jegyzőkönyvben történő összeírással.

A jegyzőkönyvben a lefoglalt vagyontárgyakon túl rögzíteni kell a végrehajtás alól mentes vagyontárgyakat,³⁴ a magánszemély foglalkozását.³⁵ E jegyzőkönyv másolatát a foglaláskor át kell adni az adósnak, valamint külső megkeresésre folytatott eljárás esetén a behajtást kérő számára is meg kell küldeni.

A foglaláskor az adóst nyilatkoztatni kell az esetleges jelzálogjog fennállásáról és azt a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, ha lehetséges, a zálogszerződés másolatát is csatolni kell.

A foglalást követően a jegyzőkönyvet meg kell küldeni a közjegyzőnek, aki okiratba foglalta a jelzálogjogot, és fel kell kérni a foglalás zálogjogi nyilvántartásba vételére.

5. Végrehajtási cselekmények

Ha a tehermentes vagyontárgyak biztosítják a követelés kielégítését, nem tanácsos a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak lefoglalása, továbbá ha a zálogtárgy becsértéke³⁶ kizárólag csak a zálogjogosult követelésére nyújt fedezetet.

A lefoglalt ingóságra elidegenítési és terhelési tilalom nehezedik, tehát az adós köteles azt gondosan megőrizni, nem adhatja el és nem is semmisítheti meg. Ellenkező esetben büntetőeljárás kezdeményezése indokolt.

Amennyiben valószínűsíthető a tilalom megszegése, zár alá vétellel a lefoglalt ingóságot megőrzésre alkalmas tárolóban, vagy külön helyiségben kell elhelyezni. A helyiség felnyitása, a pecsét eltávolítása vagy megsértése szintén büntetőeljárást von maga után.

Ha az adós nem vállalkozott az ingóság megőrzésére, hosszabb ideig távol tartózkodik, vagy a végrehajtó indokoltnak³⁷ tartja, lehetőség van zárgondnok kijelölésére.

AZ ÉJSZAKA LEPLE ALATT

A két évvel ezelőtti integráció nagyban elősegítette a végrehajtás hatékonyságát, ugyanis az ország egész területén történő vám és adóhatósági eljárásokról egységes nyilvántartást vezetnek. Így jutott el a hír a Fővárosból Dél- Dunántúlra.

A budapesti „ASZTALOS BT.” pécsi telephelyén a jóhiszemű alkalmazott várta a több tonna fűrészárut szállító kamionokat, amelyek csak a hajnali órákban érkeznek meg az adott címre, vámos járőr kíséretében.

Az áru átvételekor rutinszerű vámeljárást folytatnak le a NAV vámos munkatársai, azonban reggelre megjelentek a területileg illetékes végrehajtók is, akik budapesti kollégáik megkeresésére lefoglalták az árut.

Tehát igaz a mondás: „A törvény előtt nem lehet elbújni”.

Azóta a vállalkozás kiegyenlítette tartozását, feloldották az árut a foglalat alól és folytathatja tevékenységét.

5. Végrehajtási cselekmények

5.5.1 A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak

A mentességek megállapításának célja az adós létfenntartásának, megélhetésének és foglalkozása gyakorlásának védelme. E cél a gazdálkodó szervezeteknél nem értelmezhető, így a végrehajtás során a mentességek többsége nem érvényesül.

A Vht. taxatív felsorolása alapján mentesek a végrehajtás alól a következő ingóságok:

NEM MINDIG AZ ARAT, AKI VET

A Vht. értelmében mentes a végrehajtás alól a be nem takarított termés, viszont kamionnal érkező szállítmány minden további nélkül lefoglalható. A vám szakterület közbenjárására 2012-ben, elsőként az országban gabonaszállítmányt foglaltak a Csongrád megyei végrehajtók. A szakszerű tárolás biztosítása és az e-árverésen történő értékesítés lehetősége miatt a gabona a foglalás helyén, a malomban maradt, és zárgondnok kirendelését kezdeményezték. Az akció nem csak a tartozás csökkenése miatt örömteli, hanem mert az adósnak más, hagyományos vagyontárgyait nem sikerült felderíteni, valamint lehetőség nyílt új végrehajtási módszer kipróbálására.

Valamennyi adós (természetes személy és gazdálkodó szervezet) esetén egyaránt mentesek a végrehajtás alól:

- ❖ az a kitüntetés (érdemrend, érem, jelvény, plakett), amelyet az adós kapott, ha ezt okirattal igazolta,
- ❖ a lábon álló, illetőleg be nem takarított termés, gyümölcs,
- ❖ a kitüntetéssel, kitüntető címmel, díjjal, jelvénnel, oklevéllel együtt járó összeg,
- ❖ a biztosítási összeg, a lefoglalt ingóságért járó összeg kivételével,
- ❖ a szakszervezet sztrájkalapjába helyezett összeg,
- ❖ a szerzői díj 50%-a,
- ❖ a postára feladott pénz és más küldemény, továbbá a közforgalmú fuvarozónak fuvarozásra átadott dolog mindaddig, amíg azt a post, illetőleg a fuvarozó az átvételre jogosultnak nem adta át,
- ❖ a közraktárban elhelyezett dolog,³⁸

5. Végrehajtási cselekmények

- ❖ az adónak vagy az óvadék jogosultjának kérelmére a végrehajtó mentesíti a végrehajtás alól az óvadékként nyújtott pénzt, takarékbetétkönyvet vagy értékpapírt mindaddig, amíg az óvadék visszaadásának feltételei nem állnak fenn,³⁹
- ❖ az a dolog, amelyet a felszámolási eljárás során nem lehet az adós vagyonához tartozóként figyelembe venni.⁴⁰

Csak természetes személy adósok elleni végrehajtás során mentesek a végrehajtás alól a következő ingóságok:

- ❖ az olyan eszköz, amely nélkül az adós foglalkozásának (hivatásának) gyakorlása lehetetlenné válik, így különösen a nélkülözhetetlen szerszám, műszer, technikai, katonai és egyéb felszerelési tárgy, egyenruha, önvédelmi fegyver, szállítóeszköz, ide nem értve a gépjárművet,
- ❖ a rendszeres tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen eszköz, így különösen a tankönyv, tanszer, hangszer,
- ❖ a szükséges ruházati cikk, felsőruházatból 3 felsőruha, 1 télikabát, 1 felöltő, 3 pár lábbeli,
- ❖ a szükséges ágynemű: személyenként 1 készlet a hozzávaló 2 huzattal,
- ❖ az adós háztartásához tartozók számának megfelelően szükséges bútor, legfeljebb 3 asztal és 3 szekrény vagy azonos célt szolgáló más bútor, személyenként 1 ágy vagy más fekvőhely és 1 szék vagy ülőbútor,
- ❖ a szükséges fűtő- és világító eszköz,
- ❖ az adós háztartásához nélkülözhetetlen konyhai és háztartási felszerelés, továbbá 1 hűtőgép vagy fagyasztószekrény és 1 mosógép,
- ❖ az adós betegsége és testi fogyatékosága miatt szükséges gyógyszer, gyógyászati és technikai segédeszköz, a mozgásában korlátozott adós gépjárműve,
- ❖ az adós háztartásához tartozó kiskorú gyermek által használt- jellegénél fogva gyermekek részére szolgáló- tárgy,
- ❖ az adós és a háztartásához tartozók részére 1 hónapra szükséges élelmiszer és 3 hónapra szükséges tüzelőanyag,

5. Végrehajtási cselekmények

- ❖ a szerzőt és a jogutódját megillető szerzői jog,
- ❖ a szövetkezeti tag részjegye,
- ❖ a saját jogon szerzett kárpótlási jegy, amíg a kárpótlásra jogosultnak a tulajdonában van,
- ❖ ha az adós élethivatásszerűen mezőgazdasági termeléssel foglalkozik, a földjének megműveléséhez szükséges vetőmag, mezőgazdasági gép és felszerelés, igavonó állat és takarmány, illetve 1 tehén vagy más haszonállat és a részére 3 hónapra szükséges takarmány.

Fontos kiemelni, hogy nem mentes a végrehajtás alól az a vagyontárgy, amely nemesfémből vagy egyébként nemes anyagból készült, és a szokásos használati cikkektől eltérően különösen nagy értékű, kivéve a foglalkozás, hivatás gyakorlásához szükséges vagyontárgy, kitüntetés, a gyógyászati segédeszköz, illetve a mozgásában korlátozott adós gépjárműve.

Amennyiben több ingatlanban kerül sor a foglalásra, az adós háztartásához kapcsolódó mentességet csak az adós nyilatkozata szerinti ingatlanban lehet érvényesíteni.

5.5.2 Lefoglalható ingóságok

A mentességek figyelembe vételével minden olyan ingóság lefoglalható, amelyről feltételezhető, hogy az adós tulajdonában van. Nem szükséges külön igazolni a tulajdonjogot, elégséges a valószínűsítés.

Amennyiben a rajta lévő jel, vagy más körülmény alapján megállapítható, hogy az ingóság nincs az adós tulajdonában, azt nem lehet lefoglalni.

Ha az adós azt állítja, hogy nem rendelkezik tulajdonjoggal az adott tárgy felett, fel kell szólítani ezen állítás igazolására, ennek hiányában a vagyontárgy lefoglalható.

Házastársi kapcsolat tekintetében bármely fél tartozása fejében bármelyik vagyontárgy lefoglalható, kivéve, ha a házastárs igazolja, hogy az érintett vagyontárgy az ő különvagyonához tartozik.

5. Végrehajtási cselekmények

A ZÁRT AJTÓ SEM AKADÁLY...

Többszöri felszólítás után sem tette lehetővé az adós vállalkozás ügyvezetője a végrehajtók bejutását a cég bejelentett székhelyére, akik a 4. alkalommal már lakatos, hatósági tanú és rendőrség kíséretében jelentek még és jutottak be az adott ingatlanba, ahol 12.700.000 Ft értékben foglaltak le ingóságokat, főként olajfestményeket, műszaki cikkeket, továbbá egy BMW X3 típusú gépjárművet.

5.5.2.1 *Arany, platina, ezüsfoglalás*

Az arany, platina, ezüst foglalás esetén megkülönböztetünk rúd vagy tömb alakban megjelenő, illetve ezek felhasználásával készült tárgyakat, drágaköveket.

A rúd vagy tömb formában történő foglaláskor a tárgyakat a végrehajtó magához veszi, biztonságos megőrzésükről gondoskodik és a foglalási jegyzőkönyvbe rögzíti ezek körülbelüli méretét, színét azzal a megjegyzéssel, hogy „nemesfémnek látszó”, tekintettel arra, hogy a helyszínen nem lehet biztosan megállapítani, hogy valóban aranyat, platinát vagy ezüstöt foglaltunk-e le.

Arany, platina, ezüst vagy drágakő felhasználásával készülhet ékszer, dísz tárgy vagy használati tárgy, amelyek fémjelzéssel vannak ellátva, ez alapján azonosíthatók be. A jegyzőkönyvben ezekről olyan pontos leírást készít a végrehajtó, amely alapján egyedileg azonosíthatóak lesznek, valamint célszerű fényképfelvételt is mellékelni. A foglalást követően a végrehajtó köteles 24 órán belül bírósági letétbe helyezni az ingóságokat. Becsértékük meghatározásához, akár csak a rúd és tömb esetében, szakértő becsüs igénybevétele javasolt.

ARANYAT ÉRŐ FOG(LAL)ÁS

Általában ritkán foglalnak aranyat a végrehajtók, azonban van rá példa, főleg ha egy ékszerrel kereskedő cég kerül végrehajtás alá. Megtörtént eset, hogy a NAV kollégái kimentek egy végrehajtás alatt álló ékszerboltba, ahol a szabályoknak megfelelően felhívták az adós figyelmét, hogy lehetősége van készpénzben kiegyenlíteni tartozását, azonban ennek nem tett eleget, így elkezdtek lefoglalni arany és ezüstnek látszó láncokat, gyűrűket, fülbevalókat. Ezt követően bírósági letétbe helyezték, igazságügyi ékszer és drágakő szakértővel megvizsgáltatták, hogy valóban arany-e ami fénylik, majd meghatároztatták becsértéküket, és sikeresen elárverezték őket.

5. Végrehajtási cselekmények

A végrehajtás alól mentesek azok az arany, platina vagy ezüst felhasználásával készült használati tárgyak, amelyek az adós betegsége, testi fogyatékosága kiküszöbölésére szolgálnak, valamint az ezen anyagokból készült kitüntetések, ha azt az adós okirattal igazolni tudja.

5.5.2.2 *Fizetőeszköz, külföldi pénzfoglalás*

Fizetőeszköz alatt elsősorban a pénzt értjük, továbbá a pénzhelyettesítő eszközöket, mint például az utalványt. Külföldi pénznek minősül a valuta.

Készpénz foglalása esetén a végrehajtó nyugtát állít ki az átvett pénzről, valamint jegyzőkönyvben rögzíti az átvétel tényét a kiállított nyugta sorszámát is feltüntetve. Ez követően haladéktalanul be kell fizetni az összeget a végrehajtási letéti számlára, amennyiben a foglalás napján a befizetés nem lehetséges, gondoskodni kell a pénz hivatali páncélszekrényben történő elhelyezéséről és 24 órán belül a befizetésről.

A SZERENCSE FORGANDÓ

Társ Adóigazgatóság megkeresésére a végrehajtás alatt álló cég budapesti telephelyén működő vendéglátóipari egységet találtak a NAV munkatársai, ahol számos játékautómata üzemelt. Felszólították a jelenlévő alkalmazottat a játékgépek pénztároló egységeinek felnyitására, de az együttműködést megtagadta. Mivel lakatos igénybevételére nem volt lehetőség, ezért egy második eljárás lefolytatása során a NAV Központi Hivatal Szerencsejáték Felügyeleti Főosztályának munkatársaival jelentek meg a végrehajtók, amikor valószínűsíthetően a Felügyelet jogkörére való tekintettel a felszólítás után átadta a kulcsokat az eljáró munkatársaknak az alkalmazott, akik a készpénzfoglalás szabályi szerint lefoglalták a trezorokban talált készpénzt.

5. Végrehajtási cselekmények

A pénz szállításának során a következő biztonsági előírásokat kell figyelembe venni:

500.000 forintot meg nem haladó összegű készpénz szállítását a végrehajtó egyedül, zárt, tartalmát el nem áruló jellegű táskában, lehetőség szerint gépkocsival végezheti.

500.001 forint és 2.000.000 forint közötti készpénzt két végrehajtó, riasztójelzéssel ellátott vagy a pénzt értéktelenné tevő technikával felszerelt pénzszállító táskában, lehetőleg autóval szállíthatja.

2.000.001 forint és 5.000.000 forint közötti összeget három fő végrehajtó riasztójelzéssel ellátott vagy a pénzt értéktelenné tevő technikával felszerelt pénzszállító táskában, kizárólag autóval szállíthatja.

5.000.001 forint feletti összeg esetén kizárólag e célra kiképzett személyzettel rendelkező hivatalos pénzszállító szervezet útján történhet a pénz szállítása.

5.5.2.3 *Értékpapír foglалás*

Értékpapíroknál megkülönböztetünk nyomdai úton előállított és dematerializált értékpapírokat. A bennük foglalt vagyoni jog vonatkozhat pénzkövetelésre, tulajdonjogra vagy más jogra, valamint tagsági viszonyból eredő jogosultságra.

A nyomdai úton előállított értékpapírok lehetnek névre szólóak és bemutatásra szólóak, azaz a jog vonatkozhat a jogosultra illetve a tulajdonosra. Ilyen értékpapírok például a részvény, kötvény, állampapírok, váltó, kincstárjegy, kárpótlási jegy.

A foglалási jegyzőkönyvben fontos rögzíteni az értékpapír elnevezését, kibocsátóját, sorszámát, típusát és a névértéket, valamint ezekről fénymásolatot kell készíteni. A foglалáskor a végrehajtó magához veszi a papírokat és 24 órán belül bírósági letétbe helyezi, ép úgy, mint arany, platina és ezüst foglалása esetén.

A dematerializált értékpapíroknál annyiban különbözik a foglалás, hogy azokat értékpapír számlán vezetik, így a végrehajtó értesíti az értékpapír számlát vezető befektetési szolgáltatót a foglалás tényéről, aki az értékpapírt zárolt alszámlára helyezi, megszünteti felette az adós rendelkezési jogát.

5.5.2.4 *Vagyonrész, üzletrészfoglалás*

Üzletrész, vagyonrész alatt a gazdálkodó szervezetekben meg lévő tagsági jogokat illetve a társasági vagyonból a tagra jutó rész megtestesítőjét értjük.

Amennyiben az üzletrésztől értékpapírt állítottak ki, úgy az 5.5.2.3 fejezetben található speciális szabályokat kell alkalmazni.

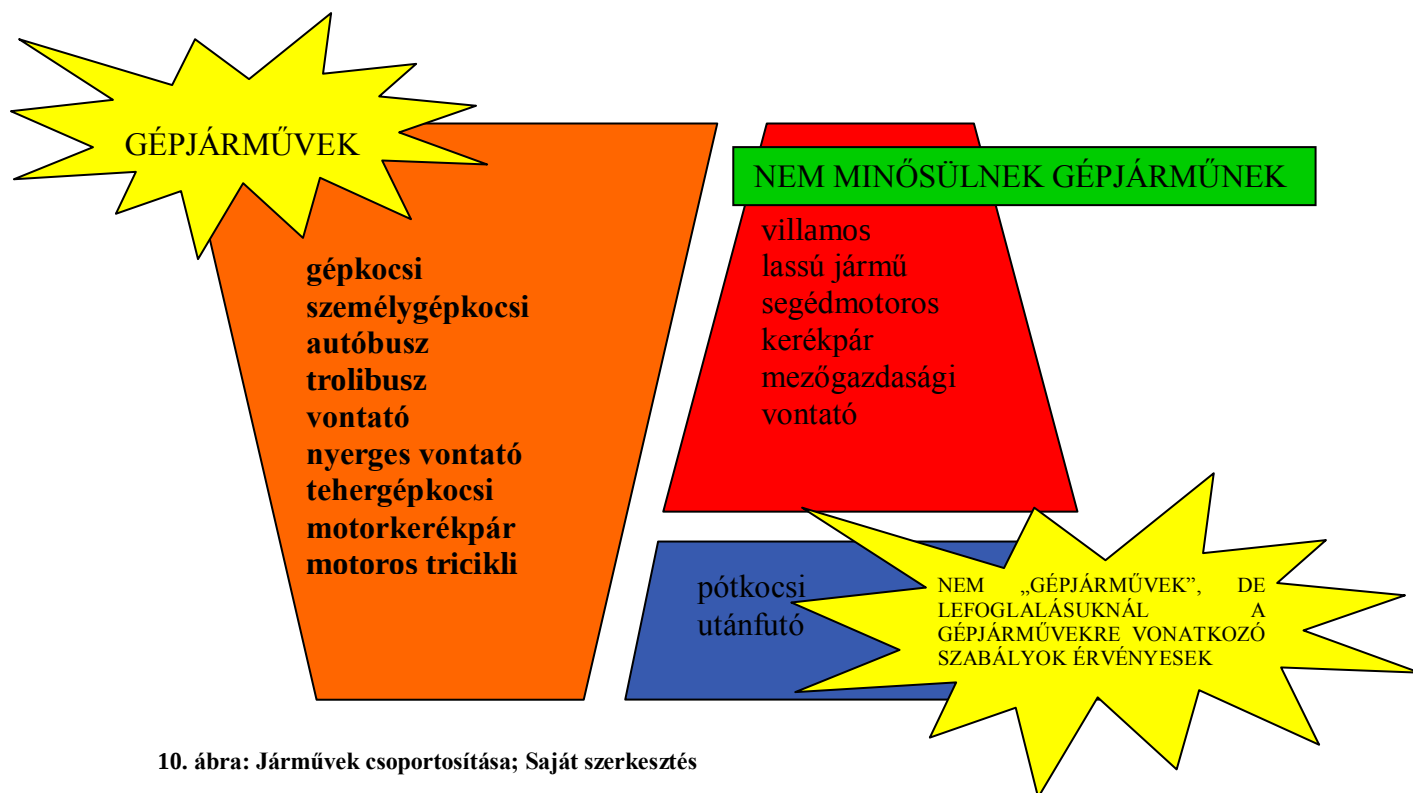
5. Végrehajtási cselekmények

Üzletrész vagy vagyonrész foglalása esetén a foglalási jegyzőkönyv hiteles másolatát a végrehajtó megküldi a gazdálkodó szervezetnek, valamint elektronikus úton értesíti a cégbíróságot.

A foglalással egyidejűleg még nem jön létre a tulajdonviszonyban változás, csak a forgalmazás lehetőségét gátolja meg.

Becsértékük meghatározásához, amely nem azonos a névértékkel, célszerű szakértő közgazdász igénybevétele.

5.5.2.5 Gépjárműfoglalás

10. ábra: Járművek csoportosítása; Saját szerkesztés

Gépjárműfoglalásnál megkülönböztetjük az üzemi, üzleti gépjárműveket⁴¹ illetve a természetes személy tulajdonában levő, foglalkozásához nélkülözhetetlen gépjárműveket. Az első esetben az Art. szabályai mérvadóak, az utóbbi esetben pedig a Vht. leírásai alkalmazandóak.

Gépjárművet helyszíni eljárás során, illetve nyilvántartásban szereplő adatok alapján is lehet foglalni. Mindkét esetben a foglalás hatálya a gépjármű adatainak jegyzőkönyvben történő összeírással áll be, amelyben rögzítik a gépjármű becsértékét is.

Általános esetben lefoglalt gépjármű forgalmi engedélyét és törzskönyvét a foglalást követően megküldik az okmányirodának, fénymásolatukat a jegyzőkönyvhöz csatolják. Ettől eltérő esetek a következők:

5. Végrehajtási cselekmények

- ❖ Természetes személy adós foglalkozásának gyakorlásához nélkülözhetetlen gépjármű foglalása esetén csak a törzskönyvet kell megküldeni az okmányirodának, a forgalmi engedély az adósnál marad, az értékesítésig használhatja gépjárművét.⁴² Ez a kedvezmény kizárólag 1 db gépjárműre vonatkozik.
- ❖ Egyéni vagy társas vállalkozó adózó esetében a lefoglalt üzemi, üzleti gépjárműnek szintén csak a törzskönyvét kell lefoglalni, a forgalmi engedély a 6 hónapos moratóriumi időre az adósnál marad, ez idő alatt használhatja a járművet.

A PILLANATOK ALATT „ELŐVARÁZSOLT” KÉSZPÉNZ

A vám szakterület észrevételére az operatív ellenőrök, egy az Adóhatóság által lefoglalt Audi személygépkocsit próbáltak megvásárolni, amelyet készséggel kínált eladásra az adós. Ezt követően a revizorok jeleztek a kint várakozó végrehajtóknak, akik közölték az eladóval, hogy a foglalás ténye miatt beszállítják az autót a NAV telephelyére. Ennek hatására, rejtélyes gyorsasággal előkerítette az autó tulajdonosa a teljes tartozást fedező összeget.

Mentességet élvez a foglalás alól:

- ❖ a természetes személy adós foglalkozásához nélkülözhetetlen gépjármű, mennyiben nem éri el becsértéke
 - motorkerékpárnál a 150.000 forintot,
 - személygépkocsinál az 1.200.000 forintot,
 - autóbusz esetén a 3.500.000 forintot,
 - tehergépkocsi esetén szintén a 3.500.000 forintot,
 - és nyerges vontató esetén szerelvénnel együtt az 5.000.000 forintot,
- ❖ valamint a mozgásában korlátozott adós gépjárműve.

5. Végrehajtási cselekmények

A vízi és légi járművek foglalása is a gépjárművek foglalására vonatkozó szabályok alapján történik, azzal a különbséggel, hogy a forgalomban való részvételhez szükséges okmányokat⁴³ a Nemzeti Közlekedési Hatósághoz (a továbbiakban NKH) kell megküldeni.

ÁRULKODÓ JELEK

Végrehajtási eljárás folyamán a központi nyilvántartásban szereplő gépjárműveket minden további nélkül, „asztal mellől” le tudják foglalni a végrehajtók. A vízi járművek nyilvántartásáról azonban az NKH gondoskodik, amihez nem jutnak hozzá olyan egyszerűen a végrehajtók, így könnyebben el lehet titkolni azok birtoklását. Kivéve, ha a gépjármű-nyilvántartó rendszerben szerepel vízijármű szállító utánfutó. Ezzel a „csellel” került lefoglalásra, majd értékesítésre egy adós luxus gépjárműve, egy Jet- Ski.

5.5.2.6 Követelésfoglalás

Ha az adónak harmadik személlyel szemben követelése van, illetve szerződés alapján követelése keletkezik, a végrehajtó a követelést oly módon foglalja le, hogy írásban rögzíti a követelés kötelezettjének nevét, címét, a követelés összegét, jogcímét és esedékességének időpontját, valamint felhívja a kötelezettet, hogy 8 napon belül nyilatkozzon, hogy elismeri-e a követelést.

A végrehajtó felhívja a kötelezett figyelmét, hogy a felhívást követően csak a végrehajtói letéti számlára teljesítheti kötelezettségét, amennyiben elmulasztja „quasi mögöttes” kötelezetté⁴⁴ válik.

5.5.2.7 Egyéb ingóságok foglalása

Az eddig említett értéktárgyakon kívül az általános szabályok szerint muzeális, történeti értékű tárgyakat, könyveket, levéltári anyagokat, széfszolgáltatás keretében őrzött ingóságokat is lefoglalhatnak a végrehajtók. Továbbá az adós tulajdonában, de harmadik személy birtokában levő ingóságok is végrehajtás alá vonhatók.

ÚGYIS MEGTALÁLLAK...

Sorozatos sikertelen helyszíni eljárások után azt a döntést hozták a több 100 millió forintot behajtani kívánó végrehajtók, hogy megkeresik a bankokat az adós vagyónának feltárása érdekében, amikor is szerencsével jártak. Egyik bank válaszában az állt, hogy az adózó a bank Zala megyei fiókjában rendelkezik széffel, amit havi rendszerességgel látogat. Ezt követően a végrehajtók zár alá vették és lefoglalták a széfet, amelyet a meghatározott időpontban a tulajdonos felnyitott, és így 2 millió forintot, valamint 44 ezer eurót foglaltak, azaz 14.175.240 Ft-ot utaltak át a végrehajtók a végrehajtói letéti számlára.

5.6 *Ingatlanfoglalás*

Ingatlan végrehajtásnál a Vht. rendelkezéseitől az Art. eltérően szabályoz, így ingatlan végrehajtásra akkor van lehetőség, ha a tartozás együtt meghaladja az 500.000 forintot illetve ennél kisebb összeg esetén, ha a tartozás mértéke arányban áll az ingatlan értékével.

Külső megkeresésre történő végrehajtásnál az adók módjára történő köztartozást sem egymással, sem az adótartozással nem lehet összevonni, az ügyek külön kezelendők.

Ingatlan végrehajtás vonatkozásában a Cstv. 4.§ (3) bekezdése szerinti felszámolási eljárásba nem tartozó vagyonelemek mentességek élveznek, ezek az állami tulajdonban álló erdők, műemlékek, volt egyházi ingatlanok, természetvédelmi területek, vízgazdálkodási társulatok kezelésében lévő vizek és vízi létesítmények, valamint a kárpótlás céljából elkülönített termőföldek.

A tartozás fejében egyszerre több ingatlanra illetve tulajdoni hányadra lehet végrehajtási jogot bejegyezni. A földhivatalnak megküldött ez irányú kérelem alapján az ingatlan- nyilvántartásba vétellel megvalósul az ingatlan lefoglalása.

Az ingatlan lefoglalása nem jelent elidegenítési tilalmat. A végrehajtási joggal terhelt ingatlan elidegenítése esetén az új tulajdonos dologi adóként tűrni köteles az elárverezést.

5. Végrehajtási cselekmények

Abban az esetben, ha az ingatlan végrehajtása nem rendelhető el, a tartozás erejéig jelzálogjogot kell bejegyeztetni, amely jog kielégítési elsőbbséget élvez a végrehajtási joggal szemben, tehát árverezés esetén a jelzálogjogosultnak kell először kifizetni a tartozást, majd csak azt követően a végrehajtást kérőnek.

Zálogjogosult bekapcsolódása esetén az eljárást a területileg illetékes bírósági végrehajtó folytatja.

A végrehajtási és jelzálogjog bejegyzése a rangsor elvén alapul, tehát a földhivatal a nyilvántartásba vételt az erre irányuló kérelmek beérkezésének sorrendjében teljesíti. Ennek értelmében, ha az ingatlan- nyilvántartásba vételt követően módosul a tartozás összege, a bejegyzett jog fajtája, akkor újabb bejegyzési intézkedés szükséges.

Tehát, ha az eredeti tartozás még fennáll, az újonnan képződött tartozásra a szükséges jogokat a fent említettek alapján kell bejegyeztetni. Ennek következtében az adóhatóság több különálló ranghelyen szerepel jogosultként.

Ha a tartozás már nem áll fenn, a korábban bejegyzett jogot törölni kell, a későbbiekben képződő tartozásra pedig újabb bejegyzési intézkedést kell kezdeményezni.

6. JOGORVOSLATOK AZ ADÓVÉGREHAJTÁSBAN

Az Alaptörvény alapvető jogként határozza meg, hogy törvényben meghatározott módon mindenki jogosult jogorvoslattal élni az olyan állam- illetve közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslat tárgya lehet konkrét határozat, melynek újbóli elbírálását kéri az ügyfél, de lehet közigazgatási szerv törvénysértő hallgatása, tétlensége is.⁴⁵

Témánál maradva, az adóvégrehajtás esetében alkalmazható jogorvoslati módokat ismertetem.

6.1 *Végrehajtási kifogás*

A végrehajtási eljárás során speciális⁴⁶ jogorvoslati eszköznek tekinthető a végrehajtási kifogás, melyet az adóhatóság részéről törvénysértőnek vélt intézkedés, illetve törvénysértő mulasztás esetén lehet előterjeszteni.

A benyújtott kifogásnak halasztó hatálya van a további végrehajtási cselekmények foganatosítására, kivéve, ha az ismételt vagy az árverés kitűzését követően⁴⁷ nyújtották be.

Végrehajtási kifogást nem csak az adós terjeszthet elő, hanem a behajtást kérő illetve az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét sérti a végrehajtás.

A kifogást a végrehajtást foganatosító adóhatósághoz kell benyújtani, akik 15 napon belül felterjesztik a felettes adóhatósághoz, azaz a NAV Regionális Adó Főigazgatóságának Hatósági Főosztályára, kivéve, ha a végrehajtást foganatosító szerv a kifogásban foglaltakat maradéktalanul elfogadja.

A megtámadott intézkedést a felettes szerv helybenhagyhatja, megváltoztathatja, megsemmisítheti vagy a végrehajtót az elmulasztott intézkedés megtételére kötelezheti határidő kitűzésével.

6. Jogorvoslatok az adóvégrehajtásban

Végrehajtási kifogások 2012-ben

	db	megoszlás (%)
helybenhagyás	1262	89
megváltoztatás	84	6
megsemmisítés	50	4
egyéb	15	1
Σ	1411	100

11. ábra: Végrehajtási kifogások 2012-ben; Saját szerkesztés NAV évkönyv 2012 alapján

Jól látható, hogy az esetek jelentős többségében (89%) nem volt megalapozott a kifogás benyújtása. Ez az eredmény a 2011-es 1 139 helybenhagyáshoz képest 10,8%-ot növekedett.

A végrehajtási kifogás elbírálásáról hozott végzés ellen fellebbezésnek van helye, amelyet NAV elnöke bírál el.

6.2 Fellebbezés

Valamennyi végrehajtási eljárásban hozott végzéssel szemben az Art. értelmében az adózónak, illetve akire a határozat rendelkezést tartalmaz, fellebbezésre van lehetősége.

A fellebbezés előterjesztésének határideje főszabály szerint 15 nap, melyről a felettes adóhatóság 30 napon belül dönt.

Az Art. alapján a végrehajtási eljárást érintő fellebbezéssel az alábbi határozatok támadhatók meg:

- ❖ végrehajtási kifogás elbírálásakor hozott végzés,
- ❖ hatósági átutalási megbízással, illetve munkabér letiltással kapcsolatos kötelezettséget elmulasztó pénzügyi intézetet vagy munkáltatót kötelező határozat,
- ❖ érdemi vizsgálat nélkül hozott döntés,
- ❖ mögöttes felelősséget megállapító határozat,
- ❖ kezesség, tartozás átvállalás alapján kötelezés,

6. Jogorvoslatok az adóvégrehajtásban

- ❖ kézbesítési vélelem megdöntése tárgyában hozott elutasító végzés,
- ❖ irat betekintési jog korlátozását szolgáló végzés,
- ❖ a fellebbezési határidő elmulasztásának igazolására benyújtott kérelem ügyében született végzés,
- ❖ fizetést elmulasztó árverési vevő, nyertes pályázó kötelezése, őrzés költségének megfizetésére kötelezés, az árverési vevőt vételár különbözet megfizetésére kötelező határozat,
- ❖ a végrehajtási eljárás akadályozása esetén mulasztási bírságot kiszabó határozat.

DERÜLT ÉGBŐL VILLÁMCsapás

A Bt. tagja a társaság értékesítését követően sem mentesül a társaságtól behajthatatlan tartozás megfizetése alól, amennyiben üzletvezetése során keletkezett a hátralék.

Ez történt az „ELADOTT BT.” esetében is, amikor Eladó Elek minden gondot letéve válláról eladta vállalkozását és aktív pihenéssel töltötte mindennapjait. Egy nyugodt őszi napot azonban megtörve eddigi nyugalját, csengettek a végrehajtók, akik helyszíni eljárás keretében egy közel 63 millió forintos csekket nyomtak a kezébe.

A történet még 2 és fél éve kezdődött, amikor Eladó Elek vezette a Bt.-t és sem adófizetési, sem bevallási kötelezettségének nem tett eleget. Ezt követően az adóhatóság végrehajtási eljárást indított ellene, de továbbra sem fizetett, a tartozás pedig tovább nőtt, mára elérte a közel 140 millió forintot. Az egykori belfogó élt mind a végrehajtási kifogás, mind a fellebbezés lehetőségével, az ügyben jogerős határozat még nem született.

6. Jogorvoslatok az adóvégrehajtásban

6.3 *Igényper*

Az igényper a végrehajtási eljárás során lefoglalt vagyontárgyak tulajdoni viszonyainak tisztázására szolgáló peres eljárás.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) határozza meg, hogy kik indíthatnak igénypert, továbbá, hogy ki lehet alperes, illetve mire irányulhat a felperes keresete. Az igénypert a végrehajtást kérő ellen, a lefoglalt vagyontárgy foglalás alóli feloldása érdekében kell megindítani. A perre a foglalás helye szerinti járásbíróság rendelkezik kizárólagos illetékességgel.

Igénypert indíthat, akinek tulajdon- vagy egyéb joga⁴⁸ miatt a végrehajtás során történő értékesítés nem lehetséges, továbbá a jogszabály konkrétan felsorolja, mely esetekben nem indítható igényper.

Az igényper indítására a Pp., a Vht. és az Art. sem tartalmaz határidőt, így bármikor megindítható, mely a további végrehajtási cselekményekre halasztó hatályú, ha az ingóság lefoglalását, illetve ingatlan esetén a földhivatal végrehajtási jogot bejegyző határozat végrehajtónak történő kézbesítését követő 8 napon belül történik.

Halasztó hatállyal nem bíró igényper esetén a bíróság az igényelt vagyontárgy vonatkozásában kérheti a végrehajtás felfüggesztését.

Amennyiben a bíróság az igénykeresetnek helyt ad, annak következtében a vagyontárgyat feloldja a foglalás alól. Ha a vagyontárgyat már értékesítették, az igénylő részére a vételárnak megfelelő összeget ki kell utalni.

JOGSZERZÉS VAGY JOGÉRVÉNYESÍTÉS AKADÁLYOZÁSA?

A történet főszereplője Alperes Alpár, aki ellen végrehajtási eljárást folytat az adóhatóság, továbbá Felperes Felícia.

A négy és fél évvel ezelőtt még Felperes Felícia tulajdonában lévő ingatlant mára lefoglalta az adóhatóság, ugyanis adás- vételi szerződéssel bizonyítva eladta azt Alperes Alpárnak, ezt követően kölcsön adott neki 2 millió forintot, és a szerződésben fedezetként az ingatlan 1/10 részének átruházását jelölték meg. A tartozás visszafizetésének elmulasztását követően a tulajdoni hányad átruházásáról szerződés nem készült, ingatlan-nyilvántartásba bejegyzés nem történt, valamint a kölcsönszerződésnél valószínűsíthetően hamisították a tanú aláírását, tehát a szerződés formai és tartami hiányosságai miatt a felperes nem szerzett tulajdonjogot. Mindezek ellenére az adóhatóság árverezési szándékának tudomására jutását követően Felperes Felícia igénypert nyújtott be az állítása szerinti 1/10 tulajdoni rész iránt.

A tanúként kihallgatott nagykorú gyermek elmondása szerint Alperes Alpár és Felperes Felícia a szüleik, élettársi kapcsolatban élnek, érdekközösségben állnak. Ezt Alperes Alpár több hitelezője is állítja.

Ezek után felmerül a kérdés, Felperes Felícia valóban a 10%-os tulajdonjog megszerzéséért pereskedik, vagy rosszhiszeműen, összejátszva a végrehajtási eljárás hátráltatása, a hitelezők jogérvényesítésének akadályozása a cél!?

7. A végrehajtási eljárás végkifejlete

7.A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS VÉGKIFEJLETE

Az eddigiekben bemutattam, hol helyezkedik el a végrehajtás az adózás rendszerében, milyen feltételei vannak az eljárás megindításának, a végrehajtási cselekményeket és a jogorvoslati módokat. A továbbiakban azokat a lehetőségeket ismertetném, hogy milyen végkifejlete lehet egy végrehajtásnak, azon kívül, hogy optimális esetben az adós rendezi a tartozását.

7.1 *A mögöttes felelősség*

Amennyiben az adóhatóság az adózótól nem tudta behajtani a tartozást, úgy a mögöttes felelősség elve alapján, ha van olyan személy, aki a tartozás megfizetéséért helytállni köteles és megfelelő vagyoni fedezettel rendelkezik, határozattal kell kötelezni a tartozás megfizetésére.

Magánszemélyek esetében ilyen mögöttes kötelezett az elhunyt adózó örököse, az örökrésze erejéig, több örökös esetén az örökrésze arányában,⁴⁹ Továbbá az adótartozásért kezességet vállaló személy, kiskorú gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő, társasházak, építőközösségek tartozásánál a tulajdonostársak, a közös tulajdonban lévő vagyontárgyakat terhelő adó tekintetében valamennyi tulajdonostárs.

Társas vállalkozásoknál a társaság kötelezettségeiért elsősorban maga felel, saját vagyonával, a tagok felelősségét az egyes megjelenési formáknál eltérő szabályokkal a Gazdasági társaságokról szóló törvény⁵⁰ (a továbbiakban Gt.) szabályozza, de csak akkor érvényesíthető a mögöttes kötelezés, ha a társaság vagyona a tartozást nem fedezi.

Jogutódlással történő megszűnés esetén a jogutód kötelezhető, jogutód nélküli megszűnésnél a társaság tagjai felelősek.

Abban az esetben, ha a tag felelőssége a társaság fennállásakor korlátlan és egyetemleges volt,⁵¹ úgy a megszűnéskor fennmaradt kötelezettségek teljesítéséről is kezességet kell vállalnia.

Azoknál a társasági formáknál, ahol a társaság megszűnése előtt a tagok felelőssége korlátozott volt, ott a megszűnés után is korlátozott marad, a társaság kötelezettségeiért csak a felosztott társasági vagyon neki járó része erejéig felel.

Ha az eljárás eredménytelen, további kötelezésre nincs lehetőség, a tartozás behajthatatlanná minősítendő, amit a következő fejezetben ismertetek részletesen.

Itt tartanám célszerűnek megemlíteni az úgy nevezett „**quasi mögöttes**” felelősséget, mely szerint kötelezés állapítható meg harmadik személlyel szemben

7. A végrehajtási eljárás végkifejlete

fennálló követelésfoglalás esetén, jövedelem- letiltás illetve hatósági átutalási megbízást nem teljesítő munkáltató, vagy pénzügyintézet felé az Art. 153. § -a értelmében. Tehát, követelésfoglalásnál, ha az adósnak van lejárt követelése, azt a másik fél elismeri, de nem teljesíti, az adóhatóság végrehajtás útján behajthatja, jövedelem- letiltás esetén úgyszintén végrehajtás alá vonható a munkáltató.

A jogszabály kiter az inkasszót nem teljesítő pénzügyintézetekre is, ezeken kívül az árverési vételár különbözet megfizetésére köteles árverési vevő is quasi mögöttes kötelezett minőségbe kerül, amennyiben nem teljesíti kötelezettségét.

CSAK AZ NEM KÖVET EL HIBÁT, AKI NEM DOLGOZIK

Nagyon ritkán fordul elő, de két esetet mégis tudnék említeni a bankok quasi mögöttes kötelezésére. Az első esetben a 200 millió forintos tartozással rendelkező adós bankszámlájára inkasszót bocsátott ki az illetékes Adóhivatal, melyek folyamatosan eredménytelennek bizonyultak. Ezt követően az Adóhatóság kérte az érintett pénzügyintézettől, hogy közölje az adós társaság részletes számlaforgalmát, ahol megállapítást nyert, hogy volt fedezet a számlán, csak a bank nem teljesítette a hatósági átutalási megbízásokat, ezért az Adóhatóság 140 millió forint megfizetésére kötelezte. A másik esetben pedig biztosítási intézkedésként elrendelt bankszámla zárolásának nem tett eleget a bank, ugyanis az Adóhatóság megkeresését követően a folyószámláról több ízben is kifizetés történt. Az Adóhatóság álláspontja szerint a zárlat után teljesített kifizetések erejéig a bank quasi mögöttes kötelezettként köteles helytállni.

7.2 Behajthatatlanná minősítés

Behajthatatlanná akkor minősíthető a tartozás, ha az adóhátralék megfizetésének nincs fedezete, a későbbiekben nem is várható és erről a végrehajtó az adó megfizetésére köteles személyekkel szemben *teljes körű pénzforgalmi, adminisztratív végrehajtás* valamint *helyszíni eljárás* során meggyőződött. Tehát élt a jövedelem- letiltás, inkasszálas lehetőségével, a számítógépes rendszer alapján nyilvántartott és végrehajtás alá vonható vagyontárgyakat lefoglalta, vizsgálta az adózó esetleges üzletrészeit, kapcsolt vállalkozásait, harmadik személlyel szembeni követeléseit

7. A végrehajtási eljárás végkifejlete

valamint az adós lakhelyén, székhelyén, telephelyén, fióktelepén a végrehajtás alá vonható vagyonelemeket lefoglalta.

Amennyiben az előbbi feltételek teljesülnek és mögöttes felelősség nem érvényesíthető, időbeli korlát nélkül a tartozás behajthatatlanná minősíthető.

Megkülönböztetjük az ideiglenesen és a véglegesen behajthatatlanná minősített tartozásokat. Míg a második esetben jogilag kizárt a jövőbeni behajthatóság, valamint végrehajtás alá vonható vagyon, illetve jogutód nélkül megszűnik az adós, továbbá mögöttes felelősség sem érvényesíthető, addig az első esetben az elévülési időn belül rendszeresen, de legalább évente felül kell vizsgálni az adó megfizetésére kötelezett személy(ek) anyagi körülményeinek változását, és ha eredményességre lehet következtetni, intézkedni kell a további végrehajtási cselekmények foganatosítása végett.

Speciálisan behajthatatlanná minősíthető a 10.000 forintot meg nem haladó adótartozás, amelynél a nyilvántartás és a behajtás érdekében szükséges intézkedések a tartozással aránytalanul magas költségeket eredményezne.

Abban az esetben, ha a tartozás behajtása nem valószínűsíthető és meghaladja a 100.000 forintot, úgy a gazdálkodó szervezeteknél az adóhatóság felszámolási eljárást kezdeményezhet, amelyet a 7.3.2. –es fejezet tartalmaz részletesen.

7.3 *Megszüntetés*

A végrehajtási eljárás megszüntetésének esetei a következők:

- ❖ a tartozást eredményesen behajtották,
- ❖ a tartozást az arra jogosult elengedte,
- ❖ a végrehajtható okiratot megsemmisítették vagy megváltoztatták,
- ❖ az adóst törlik a cégjegyzékből,
- ❖ külső megkeresésre folytatott végrehajtás esetén azt a behajtást kérő kérte,
- ❖ végrehajtáshoz való jog elévült,
- ❖ az adós ellen felszámolási eljárást indítanak.

A megszüntetés tényéről nem kell határozatot hozni, de az adózót levélben értesíteni kell, mellyel egyidejűleg a lefoglalt vagyontárgyak foglalás alóli feloldásáról is intézkedni kell, kivéve felszámolás eljárás indítása esetén.

Amennyiben a 4.1.2.-es pontban említett fizetési kedvezmény iránti kérelem elbírálása során a tartozást elengedik, úgy az eljárást meg kell szüntetni.

7. A végrehajtási eljárás végkifejlete

A végrehajtható okirat megváltozhat önellenőrzés esetében, amikor az adózó saját javára állapít meg fizetési kötelezettség- csökkentést. Ebben az esetben a végrehajtást az önrevízióval csökkentett tartozásra kell folytatni.

A cégjegyzékből, felszámolás elrendelése nélkül, kényszersztöreléssel törölhetik azokat a cégeket, melyek nem rendelkeznek vagyonnal és a felszámolási eljárás minimális költségeit sem fedeznék. Amiért nem egyszerűen behajthatatlanná minősítik, mert az eljárás elsődleges célja a vagyontalan cégek gyors kivezetése a gazdaságból.

Külső megkeresésnél a behajtás iránti megkeresésben megjelölt hátralék jogosultja, mint végrehajtást kérő az adóvégrehajtás során bármikor kérheti az eljárás megszüntetését.

Az esetek gyakoriságát és részletezettségét tekintve a végrehajtáshoz való jog elévülését és a felszámolási eljárást külön fejezetben tartom célszerűnek tárgyalni.

7.3.1 *Elévülés*

Adóigazgatási eljárás során megkülönböztetjük az adó megállapításához és a végrehajtáshoz való jog elévülését.

Az adó megállapításához való jog a bevallási, bejelentési kötelezettség elmulasztása évének utolsó naptári napjától számított 5 év elteltével évül el.

A végrehajtáshoz való jog az esedékesség évének utolsó napjától számított 5 év múlva évül el. Az elévült tartozást az adóhatóság nem hajthatja be, de önként teljesíthető, utóbb jogszerűen nem visszakövetelhető.

A végrehajtáshoz való jog elévülésénél különbséget teszünk meghosszabbítás és megszakítás közt. Végrehajtási cselekmény foganatosítás 6 hónappal meghosszabbítja az évülés idejét, míg a megszakító tény beálltával az elévülés számítását újból kell kezdeni. A megszakítást, vagy más szóval az elévülés nyugvását előidéző események a következők:

- ❖ Felszámolási eljárás elrendelése,
- ❖ Késedelmes bevallások kezelése,
- ❖ Végrehajtási eljárás szünetelése,
- ❖ Az adózó teljes vagyonára elrendelt büntügyi zárlat,
- ❖ Törvényben biztosított fizetési kedvezmény, feltételhez kötött adómentesség,
- ❖ Jelzálogjog bejegyzése,
- ❖ Megdöntött kézbesítési vélelem,

7. A végrehajtási eljárás végkifejlete

❖ Késedelmi pótlék kezelése.

A tartozás elévülésével egyidejűleg az azt terhelő késedelmi pótlékot is elévültnek kell tekinteni.

7.3.2 Felszámolás

Fizetése képtelen gazdasági társaságok esetében lehetősége van az adóhatóságnak csőd- illetve felszámolási eljárás megindítására, amelyeket a csődeljárásról és a

felszámolási eljárásról szóló 1991. évi LXIX. törvény (a továbbiakban Cstv.) szabályoz.

A **csődeljárás** olyan fizetése képtelenségi eljárás, amelynek során az adós csődegyezség megkötése érdekében fizetési haladékokat kap, és csődegyezség megkötésére tesz kísérletet.⁵² Célja, hogy az adós a fizetési haladék időtartama alatt fizetőképességét helyreállíthassa és folytathassa működését és nem a jogutódnélküli megszűnés, ellenben a felszámolási eljárással.

A felszámolási eljárás olyan fizetése képtelenségi eljárás, amelynek célja, hogy a fizetése képtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.⁵³

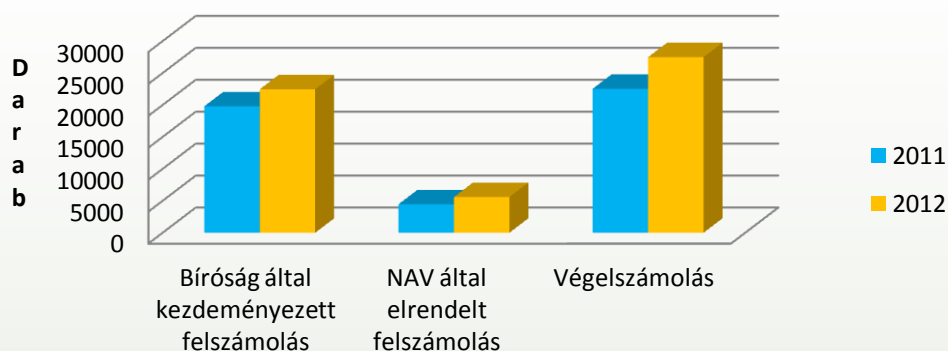
Abban az esetben, ha az adós nem fizetése képtelen és a hitelezők teljes kielégítése mellett jogutód nélküli megszűnik, **végelszámolásról** beszélünk. Az eljárás lefolytatása során a 2006. július 1-jét megelőző időszakkal ellentétben nem a Cstv., hanem a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról, és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban Ctv.) szabályai az irányadók.

A Ctv. a végelszámolási eljárás három fajtáját különbözteti meg, a *normál*, *egyszerűsített* és *kényszer-* végelszámolást.

HA BEINDUL A KÖRFORGÁS...

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete visszavonta a Soltvadkert és Vidéke Takarékszövetkezet tevékenységi engedélyét és elrendelte végelszámolását. Ennek hatására közvetlen és követett módon is csökkenni fog a térség végrehajtásból származó bevétele, ugyanis 625 millió Ft értékű inkasszó van folyamatban ennél a pénzügyintézetnél, amelyek megtérülése biztosan nem várható. Továbbá az itt számlát vezető adózók a hosszú kifizetési határidő miatt átmeneti fizetési nehézségekbe fognak ütközni.

Felszámolások, végelszámolások alakulása 2011-2012

12. ábra: Felszámolások, végelszámolások alakulása 2011-2012; Saját szerkesztés NAV évkönyv 2012 alapján

A felszámolások és végelszámolások alakulásában 2011 és 2012 között intenzív növekedés tapasztalható. A bíróságok által elrendelt felszámolási eljárások 13,5 %-kal nőttek, míg a NAV által kezdeményezett eljárások száma kiugró, 25,6%-os növekedést mutatnak. A saját elhatározásból, jogutód nélkül megszűnő cégek esetében 22%-os emelkedés figyelhető meg.

A végelszámolások jelentős növekedése az adószám- felfüggesztések tömeges alkalmazásának következtében elrendelt kényszer végelszámolásokkal függ össze, amelyeknek számottevő része felszámolással fejeződött be. Ez utóbbiakra vezethető vissza a felszámolások magas ügyszáma.

8. A PRIMER KUTATÁS BEMUTATÁSA

A rendelkezésre álló szakirodalom adta ismereteken felül kíváncsi voltam, hogy az átlagember hogy képzelel el a végrehajtást, rendelkezik-e róla ismeretekkel, és ha igen megfelelnek-e a valóságnak. Ehhez primer kutatást végeztem. Kérdőíves megkérdezésemet a lakosság teljes körére terjesztettem ki, célként kitűzve az emberek végrehajtással kapcsolatos ismereteinek, illetve informátlanságának feltérképezését.

A megkérdezés során kvantitatív kutatási eljárásra törekedtem, hogy a reprezentatív mintából statisztikai jellegű következtetéseket fonhassak le.

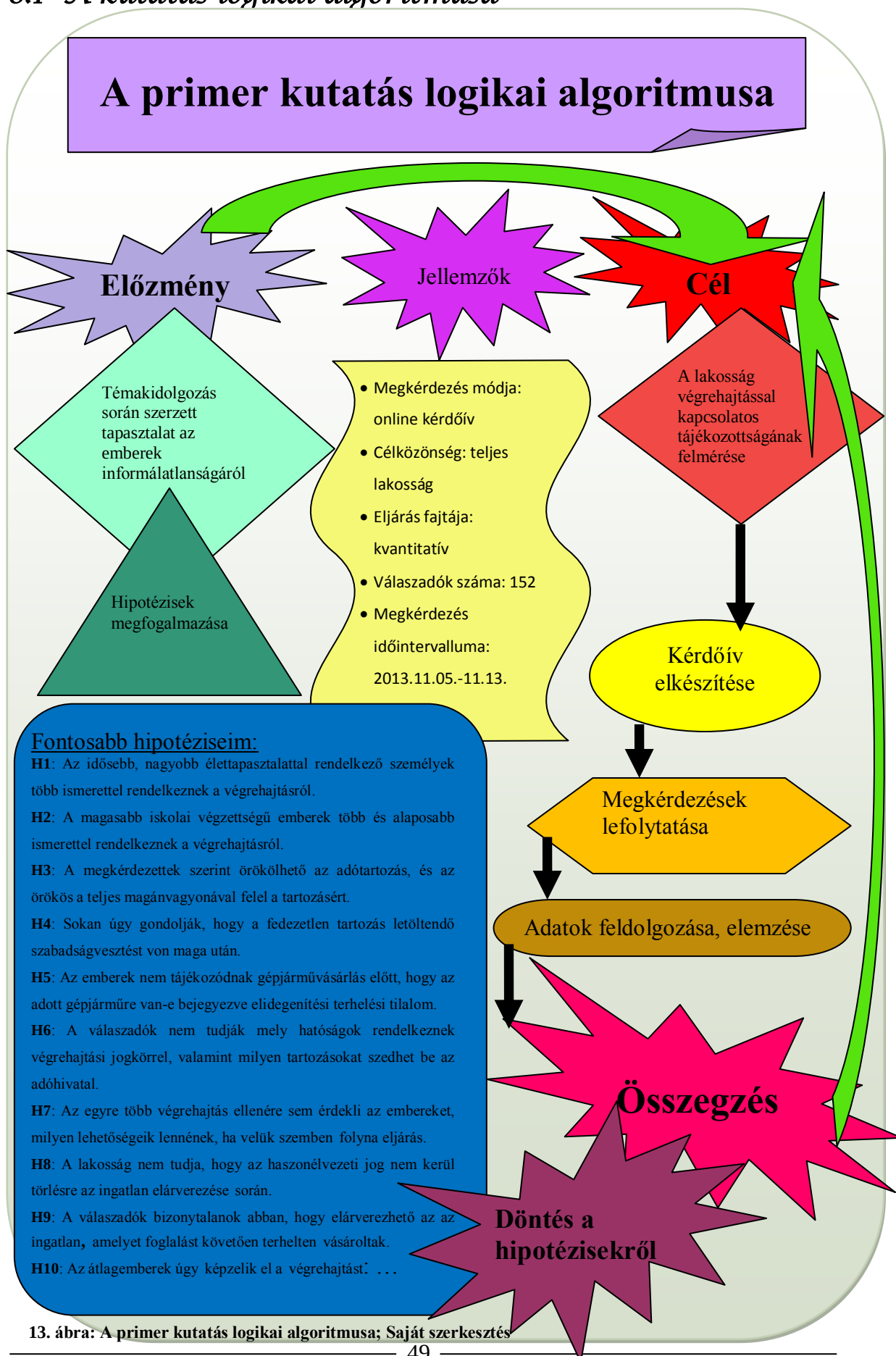
A könnyebb feldolgozás és a minél szélesebb célközönség elérése érdekében online kérdőívet (Lásd 1. sz. melléklet) készítettem, amelyet természetesen önkéntesen és anonim módom töltöttek ki a válaszadók.

A kérdőív több ezer emberhez eljutott, de relatív nagyon kevés válasz érkezett. Úgy gondolom ez jelentős mértékben annak köszönhető, hogy az emberek nagy része meglátta a címben a végrehajtás kifejezést és már meg sem nyitotta a kérdőívet. E gondolatomat alátámasztja, hogy a kérdőívben feltett „Mi jut eszébe Önnek elsőként a végrehajtás szó hallatán?” kérdésre meghatározó arányban negatív választ kaptam.

Kutatásom megkezdése előtt hipotéziseket állítottam fel, amelyeket aztán a primer kutatás adatainak felhasználásával teszteltem. Majd a kapott eredmények alapján a hipotéziseket elfogadtam, módosítottam vagy elvetettem.

Alapfeltevésem, hogy az átlagember egyáltalán nincs tisztában a végrehajtással, így a hipotéziseken felül minden kérdésnél ezt vizsgálom.

8.1 A kutatás logikai algoritmusa

13. ábra: A primer kutatás logikai algoritmusa; Saját szerkesztés

8. A primer kutatás bemutatása

8.2 *Hipotézisek megfogalmazása*

A témakidolgozás során szerzett tapasztalataim alapján az alábbi hipotéziseket fogalmazom meg.

H1: Az idősebb, nagyobb élettapasztalattal rendelkező személyek több ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.

H2: A magasabb iskolai végzettségű emberek több és alaposabb ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.

H3: A megkérdezettek szerint örökölhető az adótartozás, és az örökös a teljes magánvagyonával felel a tartozásért.

H4: Sokan úgy gondolják, hogy a fedezetlen tartozás letöltendő szabadságvesztést von maga után.

H5: Az emberek nem tájékozódnak gépjárművásárlás előtt, hogy az adott gépjárműre van-e bejegyezve elidegenítési terhelési tilalom.

H6: A válaszadók nem tudják mely hatóságok rendelkeznek végrehajtási jogkörrel, valamint milyen tartozásokat szedhet be az adóhivatal.

H7: Az egyre több végrehajtás ellenére sem érdekli az embereket, milyen lehetőségeik lennének, ha velük szemben folyna eljárás.

H8: A lakosság nem tudja, hogy az haszonélvezeti jog nem kerül törlésre az ingatlan elárverezése során.

H9: A válaszadók bizonytalanok abban, hogy elárverezhető az az ingatlan, amelyet foglalást követően terhelten vásároltak.

H10: Az átlagemberek úgy képzelik el a végrehajtást, hogy : „ A végrehajtók minden adóst személyesen felkeresnek és viszik az ágyat, a hűtőt, a tévét, az ékszereket, egy szóval mindent, és egy pillanat alatt „ellehetetlenítik” az egész életünket.”

8.3 *A kutatás eredményének részletes bemutatása*

Véletlenszerű kiválasztással határoztam meg a minta elemszámát, amely 152 fő válaszadót jelent. A kérdőívet kitöltők adatait, különböző besorolások alapján a következő táblázat tartalmazza.

8. A primer kutatás bemutatása

Válaszadók száma (fő)	Nem	nő	109
		férfi	43
	Kora	18 év alatt	6
		18-25	59
		25-40	55
		40-50	21
		50-60	10
		60-70	1
		70 év felett	0
	Legmagasabb iskolai végzettsége	kevesebb, mint 8 általános	3
		8 általános	4
		szakmunkás képző	19
		érettségi	45
		felsőfokú szakképzés	32
		főiskola	32
		egyetem	15
		doktori iskola	2
	Foglalkozása	tanuló	47
		alkalmazott	88
		vállalkozó	3
		vezető beosztású alkalmazott	14
	Lakóhelye	falu	74
		város	35
		megyeszékhely	32
		főváros	11

14. ábra: A megkérdezettek demográfia adatai; Saját szerkesztés kutatásom alapján

A megkérdezettek 28 %-a férfi, míg 72 %-a nő. Az alapsokaság nemek szerinti összetételéhez viszonyítva a férfiak csoportja alulreprezentált (az alapsokaságban arányuk kb. 50%), míg a nők csoportja az előbbiből következően felülreprezentált.

Iskolai végzettség tekintetében elmondható, hogy közel azonos arányban töltötték ki magasabban és alacsonyabban kvalifikált személyek, amely nem tükrözi az alapsokaság összetételét. Korukat tekintve többen vannak a 40 év alatti, fiatalabb korosztályból, továbbá elmondható, hogy a kitöltők meghatározó része tanuló, valamint alkalmazott, lakóhelyüket nézve közel azonos arányban laknak faluban, illetve városban. Ezek az adatok már prezentálják az összlakosság szegmenseit.

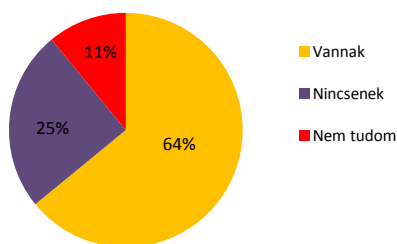
A demográfia adatokat követően az első kérdésem az volt, hogy tisztában van-e a válaszadó az adózás céljával, és ha igen, mi az. Erre a kérdésre a válaszadók 51%-a tudta a helyes választ, ami véleményem szerint meglehetősen alacsony arány, annak ellenére, hogy a válaszadók 96%-a elmúlt 18 éves, azaz adófizető állampolgárnak számít.⁵⁴

8. A primer kutatás bemutatása

Kíváncsi voltam mi jut eszébe elsőként az embereknek a végrehajtás szó hallatán. Tartalmukban eltérő, de nagyrészt negatív válaszokat kaptam, a pozitív gondolatok száma még az 1%-ot sem éri el, egyértelműen látszik, hogy a köztudatban nagyon rossz dolognak tartják ezt az eljárást.

További kérdésként tettem fel, hogy vannak-e a végrehajtás alól mentes juttatások, és ha igen, melyek azok.

Ön szerint vannak a végrehajtás alól mentes juttatások, vagyontárgyak?

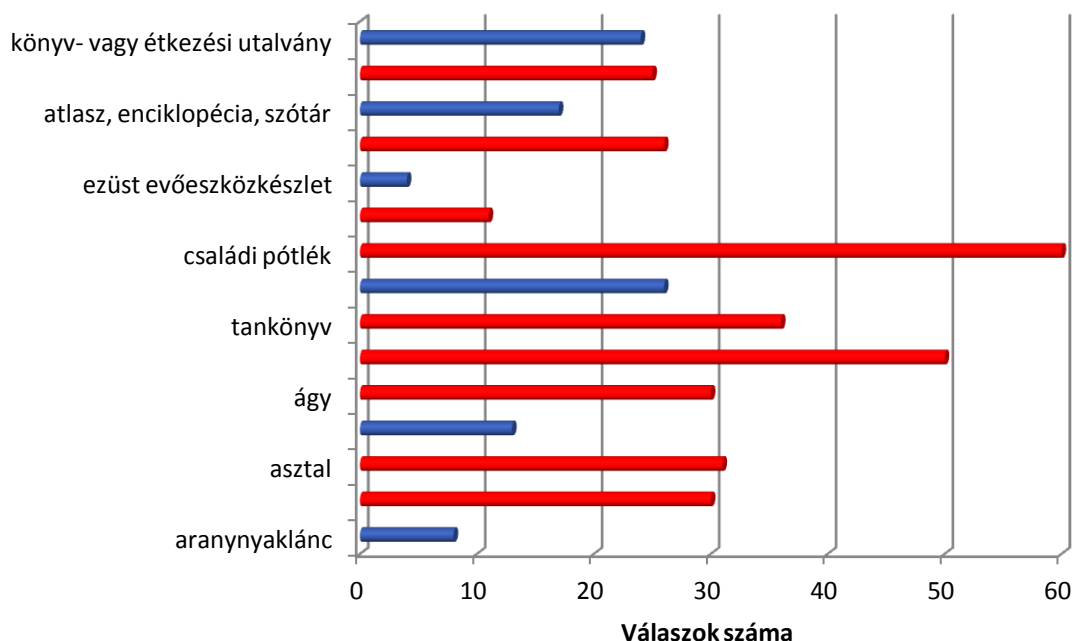

15. ábra: Primer kutatás részeredménye; Saját szerkesztés kutatásom alapján

A válaszadók többsége (64%) tudta ugyan, hogy vannak a végrehajtás alól mentes juttatások, vagyontárgyak, de hogy valójában melyek is azok, nem volt számukra egyértelmű. A kutatás során opcionális kérdésként⁵⁵ 15 vagyontárgyat valamint juttatást soroltam fel, és azokból kellett eldönteni, hogy vajon melyek élveznek mentességet. Mindössze 35% jelölt be csupa helyes válaszokat. A következő diagarammal szemléltetném, hogy a felsoroltak közül miket, milyen arányban gondoltak mentesnek a végrehajtás alól.

8. A primer kutatás bemutatása

A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak, juttatások a kérdőívet kitöltők szerint

Piros színnel jelöltem a törvény értelmében mentes vagyontárgyakat, juttatásokat.

16. ábra: A végrehajtás alól mentes vagyontárgyak, juttatások a kérdőívet kitöltők szerint; Saját szerkesztés kutatásom alapján

Érdekes eredménynek tartom, hogy a nyugdíjat, valamint az étkezési- és könyvutalványt sokan mentesnek gondolták, ezzel szemben a gyermekjátékot végrehajtás alá vonták volna.

Mindezek mellett érdekelt, hogy mely végrehajtási cselekményeket gondolják a leggyakoribbnak, valamint a legritkábbnak a megkérdezettek.

A valóságnak megfelelően az ingatlan foglalatát gondolták a legritkább végrehajtási cselekménynek, viszont a

leggyakoribbnak a hatósági átutalási megbízással szemben ajövedelem letiltást vélték. Véleményem szerint ennek az az oka, hogy a válaszadók számottevő része tanuló, illetve alkalmazott, így ők a magánszemélyek oldalát tekintve töltötték ki a kérdőívet, csak hogy az inkasszók mennyiségben és értékben is magas számát a vállalati szféra adja.

További 10 kérdés eredményét a következő összefoglaló táblázatban ismertetem, ahol jelölöm, hogy a többség miként ítélte meg az adott témakörre a választ, vizsgálva az alapkérdést, hogy mennyire ismeri a lakosság a végrehajtási eljárást.

Hatósági átutalási
megbízás

Jövedelem
letiltás

8. A primer kutatás bemutatása

Kérdés	Válaszadók aránya (%-ban)		
	igen	nem	nem tudom
Ön szerint ki lehet kerülni a végrehajtási eljárás alól?	59 ✓	21	20
Ön szerint lehet kérni az adóhatóságtól fizetési kedvezményt, illetve könnyítést?	83 ✓	10	7
Nyújthat be az adós kifogást, fellebbezést a végrehajtási eljárás során?	90 ✓	3	7
Tudja mi a különbség a felszámolási, csőd és végelszámolási eljárások között?	66 ✓	34	
Ön szerint megalapozottak a kifogások a végrehajtási eljárások során?	25	31 !	44
Lakottan elérvezethető a lefoglalt ingatlan?	72 ✓	20	8
Lefoglalhatja a végrehajtó azt a gépjárművet, amelyet hitelre vásároltam és még nem járt le a hitel futamideje?	84 ✓	16	
Elérvezethető az az ingatlan, amely foglalás után került adás- vétellel a NEM ADÓS, azaz jóhiszemű vevő tulajdonába?	43 !	22	34
Ön szerint van korlátja a behajthatatlanná minősítésenk? ⁵⁶	18	13	68 ✓
Ön szerint a teljes munkabér letiltható, vagy csak meghatározott része? ⁵⁷	3	94 ✓	3

17. ábra: Primer kutatás részeredménye II.; Saját szerkesztés kutatásom alapján

A fenti 10 kérdés alapján kijelenehető, hogy 8 esetben a válaszadók többsége ismeri a végrehajtáshoz kapcsolódó jogi eseteket, 2 tárgykör tekintetében viszont bizonytalanok az emberek.

Utolsóként megkérdeztem, hogy akkor így, a kérdések megválaszolása után mi is az a végrehajtás. Néhányan egészen szakszerű választ adtak, ők általában magasabb iskolai végzettséggel rendelkeztek.

8. A primer kutatás bemutatása

A hipotézisekről való döntésekhez kapcsolódó kérdések eredményét a 8.4. fejezetben ismertetem.

8.4 Hipotézisek vizsgálata

Ahogy a kutatás általános bemutatásában is írtam, szerintem az átlagemberek kevés információval rendelkeznek a végrehajtásról, hipotézisemet is e szerint fogalmaztam meg. A továbbiak a kérdőívek eredményei alapján vizsgálom állításaimat.

H1: *Az idősebb, nagyobb élettapasztalattal rendelkező személyek több ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.*

Szokták mondani, a „jó pap is holtig tanul”. Ennek alapján feltételeztem, hogy az idősebb személyek több ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról. E kérdéskört úgy vizsgáltam, hogy a kitöltött kérdőíveket egyesével „leellenőriztem” és átlagot számoltam a 40 év felett kitöltők helyes válaszaiból, illetve a fiatalabbak helyes válaszaiból, amelyeket ezt követően összehasonlítottam. Mindezek alapján hipotézisemet **elfogadom**, ami szerint az idősebb, nagyobb élettapasztalattal rendelkező személyek több ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.

T1: *Az idősebb, nagyobb élettapasztalattal rendelkező személyek több ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.*

H2: *A magasabb iskolai végzettségű emberek több és alaposabb ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.*

Az előbbi kérdéskört kiterjesztettem az iskolai végzettségek területére is, a vizsgálati módszer ugyan az volt, mint az előző esetben. Az átlagok tekintetében hipotézisemet **elfogadom**, de itt már nem volt teljesen egyértelmű az eltérés, mivel a helyes válaszok középértéke közt csupán 1 volt az eltérés.

T2: *A magasabb iskolai végzettségű emberek több és alaposabb ismerettel rendelkeznek a végrehajtásról.*

8. A primer kutatás bemutatása

H3: *A megkérdezettek szerint örökölhető az adótartozás, és az örökös a teljes magánvagyonával felel a tartozásért.*

A megkérdezettek 82%-a tudja, hogy örökölhető az adótartozás, de közülük csak a fele tudja, hogy saját vagyonával nem, csupán az örökölt ingatlan és ingóságok értékéig felel a tartozásért.

Az eredmények alapján állításomat **megváltoztatom**, amely szerint a megkérdezettek szerint örökölhető az adótartozás, de nem biztosak abban, hogy magánvagyonukkal nem felelnek a tartozásért.

T3: *A megkérdezettek szerint örökölhető az adótartozás, de nem biztosak abban, hogy magánvagyonukkal nem felelnek a tartozásért.*

H4: *Sokan úgy gondolják, hogy a fedezetlen tartozás letöltendő szabadságvesztést von maga után.*

Kutatásom során kíváncsi voltam, mit gondol az átlagember a fedezetlen adótartozás szankcionálásáról. Előzetes információim alapján a hipotézisemben azt állítom, úgy vélik letöltendő szabadságvesztéssel jár. A kérdőív eredményeit a következő ábrával ismertetem.

Ha nem tudja behajtani az adóhatóság a tartozást milyen eszközökhöz folyamodik?

18. ábra: Primer kutatás részeredménye III.; Saját szerkesztés kutatásom alapján

A fentiek alapján a hipotézist **elfogadom**, mert a többség a börtönbüntetést gondolta, a helyes megoldást pedig csupán a válaszadók 1/3 része tudta.

T4: *Sokan úgy gondolják, hogy a fedezetlen tartozás letöltendő szabadságvesztést von maga után.*

8. A primer kutatás bemutatása

H5: *Az emberek nem tájékozódnak gépjárművásárlás előtt, hogy az adott gépjárműre van-e bejegyezve elidegenítési terhelési tilalom.*

Úgy gondolom, a legtöbb ember gépjárművásárlás előtt nem tájékozódik, hogy a járművön van- bejegyezve elidegenítési terhelési tilalom, de a megkérdezés során az ellenkezője bizonyosodott be, a megkérdezettek 74%-a informálódik az autó tehermentessége iránt. Ennek okán a hipotézisemet **elutasítom**.

T5: *Az emberek tájékozódnak gépjárművásárlás előtt, hogy az adott gépjárműre van-e bejegyezve elidegenítési terhelési tilalom.*

H6: *A válaszadók nem tudják mely hatóságok rendelkeznek végrehajtási jogkörrel, valamint milyen tartozásokat szedhet be az adóhivatal.*

A kérdőívben több válasz közül választhatták ki, mely szervezetek szedhetik be tartozásukat a Vht.-ben leírt végrehajtási eljárással. A többség tudta, hogy a bíróság és az adóhivatal rendelkezik végrehajtási jogkörrel, a munkáltató, mint közvetlen végrehajtás jogosultját csupán 3% jelölte meg válaszai közt. Az adóhivatal által beszedhető tartozásokat azonban csak 34-en (22%) tudták, így hipotézisemet **megváltoztatom**, tézisemet a következőképpen fogalmazom meg: a válaszadók tudják mely hatóságok rendelkeznek végrehajtási jogkörrel, azonban nem tudják milyen tartozásokat szedhet be az adóhivatal.

T6: *a válaszadók tudják mely hatóságok rendelkeznek végrehajtási jogkörrel, azonban nem tudják milyen tartozásokat szedhet be az adóhivatal.*

H7: *Az egyre több végrehajtás ellenére sem érdekli az embereket, milyen lehetőségeik lennének, ha velük szemben folyina eljárás.*

Úgy gondolom, a hétköznapiakban nem foglalkoznak a végrehajtásról szóló hírekkel, nem érdekli az embereket az eljárás menete, kivéve, ha már meg van a baj, és ellenük folyik az eljárás. Kérdőíves kutatásom során kitértem ennek vizsgálatára is, az eredmények alapján hipotézisemet **megváltoztatom**. A kérdőívet kitöltők 57%-a azt válaszolta, hogy érdeklődnek a végrehajtás iránt, ezért tézisemben úgy fogalmazom, csupán az emberek felét érdeklik ezen információk.

T7: *Az egyre több végrehajtás ellenére is csupán az emberek felét érdekli, milyen lehetőségeik lennének, ha velük szemben folyina eljárás.*

8. A primer kutatás bemutatása

H8: *A lakosság nem tudja, hogy az haszonélvezeti jog nem kerül törlésre az ingatlan elárverezése során.*

Ingatlannal kapcsolatban sokszor bonyodalmat okoz a bejegyzett haszonélvezeti jog, akár eladásról, vagy öröklésről legyen szó. A helyzet legalább annyira összetett a végrehajtás során történő árverezés során, ugyanis a tulajdonos személye megváltozik, de a haszonélvezeti jog nem kerül törlésre. Úgy gondolom ezzel a legtöbben nincsenek tisztában, ezért kérdőívemben ezt is megkérdeztem. A válaszok alapján hipotézisemet **elfogadom**, a többség valóban nem tudja, hogy haszonélvezeti joga nem vész el az elárverezés során.

T8: *A lakosság nem tudja, hogy az haszonélvezeti jog nem kerül törlésre az ingatlan elárverezése során.*

H9: *A válaszadók bizonytalanok abban, hogy elárverezhető az az ingatlan, amelyet foglalást követően terhelten vásároltak.*

További kellemetlen eseteket vonhat maga után, ha kellő tájékozottság nélkül, esetleg átverés áldozatai révén olyan ingatlant vásárolunk, amely az adóhatóság által le van foglalva. Ebben az esetben dologi adóssá válik a vevő. Véleményem szerint bizonytalanok az emberek, hogy a terhelten vásárolt ingatlan elárverezhető-e. Kutatásom alapján hipotézisemet **elfogadom**, ugyanis mindössze a válaszadók 43%-a tudta, hogy dologi adóssá válhat terhelt ingatlan vásárlásával.

T9: *A válaszadók bizonytalanok abban, hogy elárverezhető az az ingatlan, amelyet foglalást követően terhelten vásároltak.*

H10: *Az átlagemberek úgy képzelik el a végrehajtást, hogy : „ A végrehajtók minden adóست személyesen felkeresnek és viszik az ágyat, a hűtőt, a tévét, az ékszereket, egy szóval mindent, és egy pillanat alatt „ellehetetlenítik” az egész életünket.”*

Egyes kirívó esetek hallatán, televíziós adások láttán, véleményem szerint sokan úgy képzelik el a végrehajtást, hogy egyszer csak kopogtatnak a végrehajtók és lefoglalják az értékesebb háztartási berendezéseket, kipakolják otthonunkat. Természetesen a valóság ennyire nem drasztikus, és kutatásom eredménye alapján hipotézisemet elutasítom, hiszem a válaszadók közel 70%-a tudja, hogy igazából nem így történik a végrehajtás.

T10: *Az átlagemberek nem úgy képzelik el a végrehajtást, hogy : „ A végrehajtók minden adóست személyesen felkeresnek és viszik az ágyat, a hűtőt, a tévét, az ékszereket, egy szóval mindent, és egy pillanat alatt „ellehetetlenítik” az egész életünket.”*

8. A primer kutatás bemutatása

Mint már említettem, primer kutatásom elsődleges indítéka az volt, hogy úgy gondoltam az átlagemberek valójában semmit nem tudnak a végrehajtásról. A kérdőíves kutatás eredményei alapján azt mondhatom, hogy inkább bizonytalanok a témával kapcsolatban, mint hogy nem tudnak semmit, habár néhány személyes visszajelzés alapján azt gyanítom, hogy nem tudás, hanem logikus gondolkodás áll a válaszok hátterében.

9. ÁTTEKINTÉS

A témakidolgozás során azzal a számomra érdekes ténnyel szembesültem, hogy a végrehajtás megannyi szaktudást igényel, mind gazdasági, mind jogi értelemben. A behajtani kívánt pénzüsszegek tekintetében pénzügyi tevékenység, figyelemmel arra, hogy tárgyát az államháztartás fő bevételi forrása, az adók képzik, valamint a vagyonfeltárás egyes esetei is e fajta hozzáértést igényelnek, az eljárást tekintve pedig kifejezetten jogi vonatkozású. Ennek okán végrehajtó szakembernek az államigazgatási és jogi végzettség mellett közgazdászokat is hasznosnak tartanék. Így a vállalkozások esetében minden analitikus és egyéb vagyonfeltáráshoz szükséges nyilvántartást kötelező jelleggel bekérhetne az adóhatóság, készletek, követelések, értékpapírok, üzletrészek és egyéb vagyonelemek feltérképezése érdekében.

Továbbá olyan folyamatokat, eseteket figyeltem meg a végrehajtással kapcsolatban, amelyekből a jövőre nézve javaslatokat fogalmaztam meg.

Az első, az adózók védelme érdekében, a végrehajtási eljárások számának folyamatos növekedése miatt, és a primer kutatásom eredménye alapján a magánszemélyek és a vállalkozások tájékoztatására, annak érdekében, hogy elkerülhessék a végrehajtást, valamint a tartozás minél gyorsabb és kedvezőbb (pl. fizetési kedvezmények) megfizetése érdekében, kiküszöbölve az eljárás tovagyrűző hatását. Ez a végrehajtható okiratok keletkezésekor történő rövid figyelemfelhívással, valamint az Adóhivatal ügyfélszolgálatain elhelyezett tájékoztatók elhelyezésével, internetes hivatkozással ellátva, a legfontosabb információkra összpontosítva, köznyelvi szavakba öntve valósulhatna meg.

Ezen kívül a végrehajtás hatékonysága és a NAV -ról kialakult negatív sztereotípiák - mindig csak a jogtisztán működő cégeket zargatja- enyhítése érdekében a végrehajtók teljesítményét nem a végrehajtási cselekmények mennyiségében, hanem értékében mérném, így a behajtásra és nem a hátralékállomány csökkentésére fektetném a hangsúlyt, következésképpen az illegális, nagy hátralékkal rendelkező cégek zaklatása kerülne előtérbe.

Rövidítés jegyzék:

ÁFA	Általános Forgalmi Adó
APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Art.	Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény
Ctv.	A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény
Cstv.	A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény
Gt.	A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény
Ket.	A közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
Pp.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
Ptk.	
SZJA	Személyi Jövedelem Adó
Vht.	A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény

Irodalomjegyzék:

Online források

- ❖ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Ad%C3%B3rendszer>
(2013.10.07. 17:35)
- ❖ http://www.mfor.hu/cikkek/Ezermilliard_forint_utan_kutatnak_az_adovegrehajtok.html
(2013.10.22. 22:37)
- ❖ <http://ado.hu/rovatok/ado/szazezerrel-tobben-tartoznak-a-nav-nak>
(2013.10.29. 21:01)
- ❖ <http://ado.hu/rovatok/ado/romlott-az-adozasi-moral>
(2013.10.29 21:04)
- ❖ <http://ado.hu/rovatok/ado/tobb-mint-300-ezer-ados-ellen-folyik-vegrehajtas>
(2013.10.29 21:05)
- ❖ <http://ado.hu/rovatok/ado/peldatlanul-sok-adovegrehajtas-folyik>
(2013.10.29 21:06)
- ❖ http://nol.hu/gazdasag/20131019-meg_a_nav_is_huzza
(2013.10.22 23:11)
- ❖ <http://www.atv.hu/video/video-20131010-lucsik-janos>
(2013.10.23 11:28)
- ❖ <http://figyelo.hu/cikkek/elismertek--bajban-van-a-solyom>
(2013.10.23. 11:23)
- ❖ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006c.html
(2013.11.08. 20:39)

NAV kiadványok:

- ❖ NAV Évkönyv 2009
- ❖ NAV Évkönyv 2011
- ❖ NAV Évkönyv 2012
- ❖ NAV Bulletin 2011
- ❖ Pallagi- Szilágyi- Szabó: **Végrehajtási törzsanyag 2013**, jegyzet
- ❖ dr. Hodnik Ákor- dr. Lázár András: **Felszámolási és végelszámolási ügyintézők alapképzése 2013** , jegyzet
- ❖ Blummenfeld- Csáki- Dombi- Hényel- Hodnik- Horváth- Hunyadi- Jakab- Novotni- Szeder: **Az adóeljárás törvény egységes szerkezetben, magyarázatokkal 2013 III. végrehajtási eljárás**, 2013 Saldo, Budapest

Könyvek:

- ❖ dr. Gregóczy Etelka- dr. Halmai Gábor- Heimné dr. Szalai Erzsébet- dr. Lenkovics Barnabás- dr. Szalay László: **Jogi alapismeretek**, UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft, Budapest
- ❖ dr. László Andrea: **Adóeljárás és adóigazgatási eljárás**, UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft, Budapest
- ❖ Ilonka Mária: **Az adózás története az őskortól napjainkig**, 2004 Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Mellékletek:

1. sz. melléklet

Tisztelt Válaszadó!

Kutatásom sikeres elkészítéséhez kérem az Ön segítségét az alábbi kérdőív kitöltésével. A kérdőív kitöltése 5-10 percet vesz igénybe, önkéntesen és név nélkül történik. Fáradozását előre is köszönöm!

1. Neme

- ☐ nő
- ☐ férfi

2. Kora

- ☐ 18 év alatt
- ☐ 18-25
- ☐ 25-40
- ☐ 40-50
- ☐ 50-60
- ☐ 60-70
- ☐ 70 év felett

3. Legmagasabb iskolai végzettsége

- ☐ kevesebb, mint 8 általános
- ☐ 8 általános
- ☐ szakmunkás képző
- ☐ érettségi
- ☐ felsőfokú szakképzés (Okj, technikum)
- ☐ főiskola (BSc)
- ☐ egyetem (MSc)
- ☐ doktori iskola (Ph.D.), vagy magasabb

4. Foglalkozása

- ☐ tanuló
- ☐ alkalmazott
- ☐ vállalkozó
- ☐ vezető beosztású alkalmazott

5. Lakóhelye

- ☐ falu
- ☐ város
- ☐ megyeszékhely
- ☐ főváros

6. Tisztában van az adózás céljával, gazdaságban betöltött szerepével?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem vagyok biztos a válaszban

6./A Kérem csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre igen- nel válaszolt!

Mi a célja az adózásnak?

.....
.....

7. Mi jut eszébe Önnek elsőként a végrehajtás szó hallatán?

.....
.....

8. Ön szerint ki lehet kerülni a végrehajtási eljárás alól?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

9. Ön szerint lehet kérni az adóhatóságtól fizetési kedvezményt, illetve könnyítést?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

10. Ön szerint vannak a végrehajtás alól mentes juttatások, vagyontárgyak?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

10./A Kérem csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre igen- nel válaszolt!

Ön szerint az alábbiak közül mely juttatások, illetve vagyontárgyak mentesek a végrehajtás alól?

☐ arany nyaklánc	☐ családi pótlék
☐ szék	☐ nagy értékű távirányítós játékaútó
☐ asztal	☐ ezüst evőeszköz készlet
☐ örökölt kerékpár	☐ mesekönyv
☐ ágy	☐ atlasz, enciklopédia, szótár
☐ táppénz	☐ még le nem szüretelt szőlőtermés
☐ tankönyv	☐ könyv- vagy étkezési utalvány
☐ nyugdíj	

11. Ön szerint a teljes munkabér letiltható, vagy csak meghatározott része?

- ☐ a teljes munkabért letilthatják a végrehajtók
- ☐ csak a törvényben meghatározott rész tiltható le
- ☐ nem tudom

12. Örökölheto az adó illetve köztartozás?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

12./A Kérem csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre igennel válaszolt!
Milyen mértékig felel az örökös az elhunyt tartozásáért?

- ☐ csak az örökölt ingóságok illetve ingatlanok vonhatók végrehajtás alá
- ☐ munkabérével, saját vagyonával is felel az örökös, tehát azzal a vagyonnal is amit nem az öröklés során szerzett
- ☐ az örökösnek nincs tartozás visszafizetési kötelezettsége
- ☐ nem tudom

13. Ha nem tudja behajtani az adóhatóság a tartozást, milyen eszközökhöz folyamodik?

- ☐ letöltendő szabadságvesztére ítéli az adóst
- ☐ behajthatatlanná minősíti a tartozást
- ☐ lefoglalja a közeli hozzátartozók (házastárs, testvér, szülő, gyermek) vagyonát

14. Ön szerint melyik végrehajtási cselekményt alkalmazzák a leggyakrabban a végrehajtók?

- ☐ bankszámláról való leemelés
- ☐ jövedelem letiltása
- ☐ ingófogalás (pl. gépjármű)
- ☐ ingatlan foglalás
- ☐ nem tudom

15. Ki szedheti be a kintlévőségeit végrehajtással?

☐ bíróság	☐ Diák Hitel Központ
☐ bank	☐ munkáltató
☐ rendőrség	☐ bárki, akinek tartozunk
☐ adóhatóság	☐ nem tudom

16. Nyújthat be az adós kifogás, fellebbezést a végrehajtási eljárás során?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

17. Ön szerint van korlátja a behajthatatlanná minősítésnek?

- ☐ igen, csak a 10.000 Ft alatti tartozást lehet behajthatatlanná minősíteni
- ☐ igen, csak az 1.000.000 Ft- nál kevesebb tartozás minősíthető behajthatatlannak
- ☐ nincs

18. Önt érdeklik a végrehajtással kapcsolatos média hírek, illetve hogy milyen lehetőségei lennének, ha Ön ellen folyna végrehajtási eljárás?

- ☐ igen
- ☐ nem

19. Tudja mi a különbség a felszámolási, csőd és végelszámolás között?

- ☐ igen
- ☐ nem

20. Milyen tartozást hajthat be az adóhatóság?

- ☐ CSAK adó illetve járulék tartozást
- ☐ adó, járulék és vám tartozást
- ☐ külső megkeresésre, pl. gyorsított bírságot, diákhitel tartozást IS

21. Lakottan elérvezethető a lefoglalt ingatlan?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

22. Ön szerint melyik végrehajtási cselekményt alkalmazzák a legritkábban a végrehajtók?

- ☐ bankszámláról való leemelés
- ☐ jövedelem letiltása
- ☐ ingófoglalás (pl. gépjármű)
- ☐ ingatlan foglalás
- ☐ nem tudom

23. Gépjárművásárlás előtt tájékozik Ön arról, hogy az adott gépjárműre van-e bejegyezve elidegenítési terhelési tilalom, azaz adóhatóság vagy bíróság által nincs-e lefoglalva?

- ☐ igen
- ☐ nem

23./A Kérem csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre igennel válaszolt!

Hol/ hogyan tájékozik a foglalás tényéről?

☐ okmányiroda	☐ tulajdonostól kért hiteles igazolással
☐ adóhatóság	☐ bíróság
☐ közjegyző	☐ végrehajtó
☐ ügyvéd	
☐ jegyző	

24. Lefoglalhatja a végrehajtó azt a gépjárművet, amelyet hitelre vásároltam és még nem járt le a hitel futamideje?

- ☐ igen
- ☐ nem

25. Az ingatlan elérvezése során törlésre kerül a hasznélvező hasznélvezeti joga?

- ☐ igen
- ☐ nem

26. Ön szerint megalapozottak a benyújtott végrehajtási kifogások?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

27. Elérvezethető az az ingatlan, amely foglalás után került adás- vétellel a NEM ADÓS, azaz jóhiszemű vevő tulajdonába?

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ nem tudom

28. Ön igaznak véli a következő állítást? „A végrehajtók minden adózt személyesen felkeresnek és viszik az ágyat, a hűtőt, az ékszereket, egy szóval mindent, és egy pillanat alatt „ellehetetlenítik” az egész életünket.”

- ☐ igaz
- ☐ hamis

29. Ön szerint akkor most mi is az a végrehajtási eljárás? Kérem pár szóval jellemezze!

.....

.....

Végjegyzet

- ¹ Ismeretlen szerző
- ² Babilon város királya i.e. XVIII. században
- ³ Ókori Athéni politikus, hadvezér, költő, hét görög bölcs egyike, i.e. 638- i.e. 558-ig.
- ⁴ Az ország határain átvitt áruk értéke után fizetendő 3,33 %-os adó.
- ⁵ Jobbágypok adója a középkorban, a termés kilencedik tizedét jelentette, melyet eleinte természetben, később pénzben fizettek.
- ⁶ Jövedelem tizedét szolgáltatták az egyháznak a jobbágypok.
- ⁷ Kezdetben a királyt szolgáló előkelőket jelentette, a középkor végén pedig földesurának termés- és pénzadóval, valamint szolgáltatásokkal tartozó, szabad állapotú telkes parasztot jelentett.
- ⁸ Középkorban a király által kinevezett vármegyei vezető.
- ⁹ II. András magyar király 1222-ben, Székesfehérvárott kiadott aranypecsétell ellátott királyi dekrétuma.
- ¹⁰ XII. századi Magyarországon, az urának kizárólag katonai szolgálattal tartozó személy, aki ennek fejében adománybirtokot kapott.
- ¹¹ Ismertebb nevén „12 pont”
- ¹² Például: Dreher, Törley, Ganz
- ¹³ Például: Személyi jövedelemadó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, társadalombiztosítás, játékadó, munkavállalói és rehabilitációs járulék
- ¹⁴ 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási törvényről.
- ¹⁵ 1959. évi IV. törvény
- ¹⁶ 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról
- ¹⁷ A NAV törvény előírása alapján a Vám- és Pénzügyőri Igazgatóság a végrehajtási átvezetés kivételével nem fogantatosíthat végrehajtási cselekményt, azt az Adóigazgatóságnak kell eredményeznie.
- ¹⁸ Például: szünetelés, felfüggesztés, fizetési kedvezmény iránti kérelem benyújtása. Részletesen lásd később.
- ¹⁹ Minden olyan tartozás esetében saját ügyről beszélünk, melyeknek jogosultja a NAV bármely szervezeti egysége vagy szakterülete. Ide értve a vámtartozásokat, szerencsejáték- felügyeleti tartozásokat, stb.
- ²⁰ Adóbehajtási jogsegély és EGT tagállamok közti járulék együttműködés keretében.
- ²¹ Szükség esetén kiegészítést kérhet.
- ²² Nem csak a végrehajtás elrendelése előtt, hanem az egész eljárás folyamán figyelni kell az akadályozó feltételeket.
- ²³ Személyi jövedelemadó
- ²⁴ Art. 160. § (4), Cstv. 11. § (2) c) pont
- ²⁵ Art. 133. § (3) bekezdése alapján a személyi jövedelemadó előleg, levont jövedelemadó, kifizető által levont magánszemélyt terhelő járulékok és a követelések általános forgalmi adója.
- ²⁶ Lásd 7.1. fejezet.
- ²⁷ Táppénz, baleseti táppénz, baleseti járadék, terhességi gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj.
- ²⁸ Gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, családi pótlék.
- ²⁹ 2013-ban 142.500 Ft.
- ³⁰ Forrás Vht. 165. §.
- ³¹ 2013-ban 28.500 Ft.
- ³² Forrás Vht. 74. §.
- ³³ Hivatali helységből, elektronikusan lefoglalhatóak.
- ³⁴ Lásd 5.5.1. fejezet.
- ³⁵ Csak ezen információ birtokában állapíthatóak meg a foglalkozáshoz nélkülözhetetlen vagyontárgyak.
- ³⁶ Szakértő- becsős alkalmazására is van lehetőség.
- ³⁷ A lefoglalt dolog megőrzése elzárással nem oldható meg, pl. a lefoglalt állatokat etetni kell.
- ³⁸ A közraktárban elhelyezett dologra vonatkozó jog, illetőleg a róla szóló okirat (áru- és zálogjog) végrehajtás alá vonható.
- ³⁹ A mentesítésnek akkor van helye, ha kérelmező igazolja, hogy az óvadékkal biztosított jogügylet nem a hozzátartozójával vagy az adóssal összefonódásban lévő gazdálkodó szervezettel, illetőleg a gazdálkodó szervezet nem a tagjával kötötte.
- ⁴⁰ Lásd Cstv. 4. § (3) bekezdés.
- ⁴¹ Azon gépjárművek, amelyek használatát a vállalkozó adós könyvelésében költségként elszámolja, illetve eszköz- nyilvántartásában szerepel.
- ⁴² Kivéve, ha mentes a foglalás alól a gépjármű. Lásd később.
- ⁴³ Hajóbizonyítvány, lajstromozási bizonyítvány, légi alkalmassági bizonyítvány.

⁴⁴ Lásd 7.1. fejezet.

⁴⁵ Forrás: Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés

⁴⁶ Specialitása abban rejlik, hogy az adott követelés jogalapjának vitatására már nincs lehetőség.

⁴⁷ Kivéve, ha az árverés jogszerűségét vitatja.

⁴⁸ Ingatlan- haszonélvezeti jog alapján nem indítható igényper.

⁴⁹ A tartozás meg nem fizetése esetén végrehajtás csak a hagyaték tárgyaira, illetve azok hasznaira terjedhet ki, kivéve, ha azok már nincsenek az örökös birtokában. Ilyen esetben az egyéb vagyontárgyai is végrehajthatóak.

⁵⁰ 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról.

⁵¹ Ilyen felelősség terheli a közkereseti társaság, betéti társaság és az egyesülés tagjait.

⁵² Forrás: Cstv. 1. § (2) bekezdés

⁵³ Forrás: Cstv. 1. § (3) bekezdés

⁵⁴ Ha más adófajta fizetésére nem is, de vásárlásai során ÁFA fizetésére biztosan kötelezett.

⁵⁵ Csak azok válaszolhatták meg, akik szerint vannak a végrehajtás alól mentes juttatások, illetve vagyontárgyak.

⁵⁶ Lehetséges válaszok sorrendben: igen, csak a 10.000 Ft alatti tartozást lehet behajthatatlannak minősíteni; igen, csak az 1.000.000 Ft-nál kevesebb tartozás minősíthető behajthatatlannak; nincs

⁵⁷ Lehetséges válaszok sorrendben: a teljes munkabért letilthatják a végrehajtók; csak a törvényben meghatározott rész tiltható le; nem tudom